

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

23 Μαΐου 2017 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **1775**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 37/2017

Γνωμοδότηση βάσει του άρθρου 23 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, επί αιτήματος προς Γνωμοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού σε σχέση με την ίδρυση: α) Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, β) Ανώτερων Σχολών Χορού, γ) Ανώτερων Σχολών Κινηματογράφου, δ) Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού, ε) Ωδείων-Μουσικών Σχολών.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα Συνεδριάσεων του 1ου ορόφου, του κτιρίου των γραφείων της (Κότσικα 1Α και Πατησίων), την 6η Μαρτίου 2017, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:00, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Κυριτσάκης
Μέλη: Δημήτριος Λουκάς (Αντιπρόεδρος)
Βικτωρία Μερτικοπούλου
Λευκοθέα Ντέκα
Νικόλαος Ζευγώλης
Παναγιώτης Φώτης
Χρυσοβαλάντου – Βασιλική Μήλλιου
Γραμματέας: Ευαγγελία Ρουμπή

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν συμμετείχαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Πριν από την έναρξη της συζήτησης, ο Πρόεδρος όρισε Γραμματέα της υπόθεσης την Ευαγγελία Ρουμπή, με αναπληρώτρια αυτής την Ηλιάνα Κούτρα.

Θέμα της συνεδρίασης: «Γνωμοδότηση βάσει του άρθρου 23 του ν. 3959/2011, όπως ισχύει, επί αιτήματος προς Γνωμοδότηση του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού σε σχέση με την ίδρυση: α) Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, β) Ανώτερων Σχολών Χορού, γ) Ανώτερων Σχολών Κινηματογράφου, δ) Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού, ε) Ωδείων-Μουσικών Σχολών».

Στις 15.12.2016, εστάλη στην Επιτροπή Ανταγωνισμού (εφεξής και ΕΑ) το με αριθ. πρωτ. 8952 έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (εφεξής και ΥΠΠΟ)[1], με το οποίο ζητείται η γνώμη της ΕΑ σχετικά με τη διατήρηση συγκεκριμένων προϋποθέσεων που αφορούν την ίδρυση των: α) Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, β) Ανώτερων Σχολών Χορού, γ) Ανώτερων Σχολών Κινηματογράφου, δ) Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού και ε) Ωδείων-Μουσικών Σχολών, όπως είχαν ήδη θεσπιστεί κατά το διάστημα ισχύος του καθεστώτος έκδοσης προηγούμενης άδειας άσκησης από τον αρμόδιο φορέα.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού, αφού έλαβε υπόψη της το ως άνω έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού, το ισχύον νομικό πλαίσιο και την υπ' αριθ. πρωτ. 1062/21.02.2017 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, σκέφθηκε ως εξής:

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 3959/2011 περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, η ΕΑ, είτε με δική της πρωτοβουλία, είτε ύστερα από αίτημα που

1 Η εν λόγω επιστολή, με αριθ. πρωτ. 8952/15.12.2016 περιλαμβάνει συγκεκριμένους περιορισμούς επί των οποίων καλείται να γνωμοδοτήσει η ΕΑ. Είχε προηγηθεί η υπ' αριθ. πρωτ. 4945/8.7.2016 ηλεκτρονική επιστολή του ΥΠΠΟ, με συνημμένο αρχείο με πληροφορίες σχετικά με το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο, την καταγραφή-αξιολόγηση του Υπουργείου, το ενωσιακό δίκαιο, τις βέλτιστες πρακτικές σε κράτη-μέλη της Ε.Ε. και τις προτάσεις του Υπουργείου.

Με την εν λόγω επιστολή ζητήθηκε από την ΕΑ να εκφέρει την άποψη/γνώμη της ως προς τη συμβατότητα του ν. 3959/2011 και του νομικού πλαισίου που διέπει την ίδρυση Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, την ίδρυση Ανώτερων Σχολών Χορού, την ίδρυση Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού, την ίδρυση Ωδείων-Μουσικών Σχολών, την ίδρυση Σχολών Κινηματογράφου καθώς και τη διενέργεια δημοπρασιών Αρχαίων και Νεότερων Μνημείων. Η ΓΔΑ απέστειλε την υπ' αριθ. πρωτ. 5415/27.7.2016 επιστολή προς το ΥΠΠΟ για την παροχή διευκρινίσεων επί της υπ' αριθ. πρωτ. 4945/8.7.2016 επιστολής του. Στις 15.12.2016 εστάλη η ως άνω απαντητική επιστολή του ΥΠΠΟ με την οποία τελικώς ζήτησε την άποψη/γνώμη της ΕΑ σχετικά με τη διατήρηση συγκεκριμένων προϋποθέσεων που αφορούν μόνο την ίδρυση των Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Ανώτερων Σχολών Χορού, Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού, Ωδείων-Μουσικών Σχολών και Σχολών Κινηματογράφου, όπως αυτά θεσπίστηκαν κατά το διάστημα όπου για την άσκηση των σχετικών επαγγελμάτων απαιτούνταν προηγουμένως η λήψη σχετικής άδειας από τον αρμόδιο φορέα. Στο αίτημα δεν συμπεριλαμβάνεται πλέον η διενέργεια δημοπρασιών, αρχαίων και νεώτερων μνημείων, καθώς υφίσταται ήδη Γνωμοδότηση της ΕΑ (18/VI/2012) για τις συγκεκριμένες δραστηριότητες, ενώ περιλαμβάνονται και οι αιτούμενες πληροφορίες αναφορικά με τη διατήρηση ή μη της προηγούμενης διοικητικής άδειας.

υποβάλλει ο Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας[2] ή άλλος αρμόδιος Υπουργός, διατυπώνει γνώμη σχετικά με σχέδια νόμων και λοιπών κανονιστικών ρυθμίσεων που μπορούν να εισαγάγουν εμπόδια στη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εν προκειμένω, με το προαναφερόμενο αίτημά του, το ΥΠΠΟ ζητεί τη γνώμη της ΕΑ σχετικά με τη διατήρηση συγκεκριμένων προϋποθέσεων ίδρυσης των: α) Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, β) Ανώτερων Σχολών Χορού, γ) Ανώτερων Σχολών Κινηματογράφου[3], δ) Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού και ε) Ωδείων-Μουσικών Σχολών, για τις οποίες θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθούν σε ισχύ, για τους λόγους που αναφέρονται στα σχετικά έγγραφα και θα παρατεθούν κατωτέρω.

2. Η παρούσα γνωμοδότηση αναφέρεται στο δικαιολογημένο χαρακτήρα και τη συμβατότητα των απαιτήσεων και δικαιολογητικών για την ίδρυση των ως άνω σχολών με τις διατάξεις περί προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού. Περιορίζεται, δε, στην εξέταση του δικαιολογημένου, εύλογου και αναλογικού χαρακτήρα των διατάξεων που στοχεύουν στη διατήρηση των προϋποθέσεων και δικαιολογητικών για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τις αρχές και τους κανόνες της θεωρίας και της πρακτικής του ελεύθερου ανταγωνισμού. Η παρούσα γνωμοδότηση δεν αφορά σε συγκεκριμένες συμπεριφορές, οι οποίες κρίνονται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 3959/2011 και 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΣΛΕΕ»), ούτε και δεσμεύει την Επιτροπή Ανταγωνισμού σε υπάρχουσες ή μέλλουσες διαδικασίες και υποθέσεις που αναφέρονται σε ζητήματα ουσίας του δικαίου του ανταγωνισμού.

Β. ΑΙΤΗΜΑ ΥΠΠΟ

3. Με την εφαρμογή του ν. 3919/2011, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 4 παρ. 16 του ν. 4038/2012 (ΦΕΚ Α’ 14), προηγούμενη άδεια για την ίδρυση των υπό κρίση Σχολών, πλην των Ωδείων-Μουσικών Σχολών[4], δεν διατηρείται και συνεπώς οι εν λόγω Σχολές ιδρύονται ελευθέρως, μετά πάροδο τριμήνου από την αναγγελία έναρξης άσκησής τους[5]. Παρά το γεγονός ότι το καθεστώς λήψης διοικητικής άδειας αντικαταστάθηκε από το καθεστώς της αναγγελίας έναρξης άσκησης του επαγγέλματος, η αναγγελία πρέπει να συνοδεύεται από τα νόμιμα δικαιολογητικά για την πιστοποίηση της συνδρομής των νομίμων προϋποθέσεων[6]. Ως εκ τούτου, παρά την κατάργηση λήψης προηγούμενης διοικητικής άδειας, εξακολουθούν να υφίστανται οι ίδιες προϋποθέσεις για την ίδρυση των υπό κρίση Σχολών.

4. Επισημαίνεται ότι η Διεύθυνση Ευρωπαϊκής Ένωσης της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του ΥΠΠΟ εξέδωσε στις 17.2.2012 την με αριθ. πρωτ. ΥΠΠΟΤ/ΔΕΕ/Φ22/14539/68 εγκύκλιο με αποδέκτες τις αρμόδιες Διευθύνσεις του ΥΠΠΟ, με θέμα την παροχή οδηγιών για την ομοιόμορφη εφαρμογή, από τις υπηρεσίες, της διαδικασίας αδειοδότησης και λειτουργίας φορέων παροχής πολιτιστικών υπηρεσιών. Η εγκύκλιος περιλαμβάνει πίνακα των επαγγελμάτων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του ΥΠΠΟ (Γενική Γραμματεία Πολιτισμού) καθώς και τους περιορισμούς[7] που καταργούνται για κάθε ένα από αυτά, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3919/2011. Στην ίδια εγκύκλιο επισημαίνεται ότι διατηρείται η έκδοση προηγούμενης διοικητικής άδειας από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΠΟ για τα επαγγέλματα του αρχαιοπώλη και του εμπόρου νεότερων μνημείων, καθώς και του συντηρητή έργων τέχνης και αρχαιοτήτων, κατόπιν της γνωμοδότησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (υπ’ αριθ. 18/VI/2012), λόγω συνδρομής επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος, κυρίως της προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.

5. Σύμφωνα με την άποψη του ΥΠΠΟ, όπως θα αναλυθεί εκτενέστερα στην Ενότητα Δ της παρούσας, προτείνεται να διατηρηθούν οι κάτωθι προϋποθέσεις:

α) η υποχρέωση καταβολής παραβόλου με την ανακοίνωση έναρξης επαγγέλματος που ισχύει για όλες τις κατηγορίες Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης, Ερασιτεχνικές Σχολές Χορού και τα Ωδεία-Μουσικές Σχολές,

β) η υποχρέωση του Ιδρυτή ή Εκπροσώπου Νομικού Προσώπου για όλες τις κατηγορίες Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης να μπορεί να διδάξει κύριο μάθημα,

γ) η υποχρέωση του Ιδρυτή ή Εκπροσώπου Νομικού Προσώπου Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού, να διαθέτει Δίπλωμα Καθηγητή Χορού ή 15ετή εμπειρία και

δ) οι προϋποθέσεις που ισχύουν ως προς την άσκηση καθηκόντων Διευθυντή Ωδείου - Μουσικής Σχολής.

2 Νυν Υπουργός Οικονομίας και Ανάπτυξης.

3 Στο αίτημά του το ΥΠΠΟ αναφέρει: «[μ]ε δεδομένο ότι αφενός δεν έχουν λειτουργήσει ακόμα Ανώτερες Σχολές Κινηματογράφου και αφετέρου ο βασικός νόμος (ν. 1158/1981, όπως έχει τροποποιηθεί συμπληρωθεί και ισχύει) είναι κοινός και για τις τρεις κατηγορίες Ανωτέρων Σχολών Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης (Δραματικής Τέχνης, Χορού, Κινηματογράφου), εκτιμούμε ότι δεν απαιτείται ειδική γνωμοδότηση. Θα εφαρμοστεί αναλογικά και για τις Ανώτερες Σχολές Κινηματογράφου το όποιο πόρισμα προκύψει για τις Ανώτερες Σχολές Δραματικής Τέχνης και Ανώτερες Σχολές Χορού.».

4 Για τις εν λόγω Σχολές το ΥΠΠΟ αναφέρει ότι διατηρείται η προηγούμενη διοικητική άδεια και ότι οι υπηρεσίες του ΥΠΠΟ είναι σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Υπουργείου Διοικητικής Ανασυγκρότησης, για την κατάργησή της.

5 Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3919/2011, παύει να ισχύει, μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών από τη δημοσίευση του νόμου, η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση του επαγγέλματος, όταν η χορήγηση της άδειας συναρτάται με την αντικειμενικώς, κατά δέσμια αρμοδιότητα, διαπιστούμενη συνδρομή νομίμων προϋποθέσεων. Από το ανωτέρω χρονικό σημείο το επάγγελμα ασκείται ελευθέρως, αφού παρέλθει τρίμηνο από την αναγγελία της έναρξης της άσκησής του προς την αρμόδια αρχή.

6 Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 3919/2011, η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί, εντός του τριμήνου από τη λήψη της αναγγελίας, να απαγορεύσει την άσκηση του επαγγέλματος, εφόσον δεν συγκεντρώνονται οι νόμιμες προϋποθέσεις ή δεν προκύπτει η συνδρομή τους από τα υποβληθέντα δικαιολογητικά.

7 Ενδεικτικά αναφέρονται περιορισμοί ως προς τον επιτρεπόμενο αριθμό υπό ίδρυση σχολών, γεωγραφικοί περιορισμοί ως προς την εγκατάσταση σχολών, περιορισμοί ως προς τη δυνατότητα του ιδίου προσώπου να είναι Διευθυντής σε περισσότερες από μία σχολές.

Γ. ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Γ.1. ΑΝΩΤΕΡΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

6. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 1158/1981[8], «1. Αι ανώτεραι Σχολαί Καλλιτεχνικής Εκπαιδεύσεως έχουν ως σκοπόν την παροχήν εκπαιδεύσεως εις την Δραματικήν Τέχνην, την Τέχνην του Χορού και την Κινηματογραφικήν Τηλεοπτικήν Τέχνην. 2. Αι εν λόγω Σχολαί τελούν υπό την εποπτείαν του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών». Σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν. 1158/1981 «Κατηγορίαι Σχολών», «1. Αι Ανώτεραι Σχολαί Καλλιτεχνικής Εκπαιδεύσεως διακρίνονται εις Σχολάς: α) Δραματικής Τέχνης[9], […] β) Χορού[10], […] γ) Κινηματογραφίας-Τηλεοράσεως[11], […]. Η ανώτερη καλλιτεχνική εκπαίδευση ανήκει στην τρίτη βαθμίδα εκπαίδευσης[12].

7. Το άρθρο 4 του ν. 1158/1981 ορίζει τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας[13] των Ανώτερων Σχολών Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης. Υπό το καθεστώς της προηγούμενης διοικητικής άδειας, απαιτούνταν η υποβολή σχετικής αίτησης στο Υπουργείου Πολιτισμού[14] και η έκδοση σχετικής υπουργικής απόφασης:

α) σε Έλληνες πολίτες[15] εφ’ όσον: i) έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, ii) έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή έχουν απαλλαγεί νόμιμα, iii) δεν είναι ανυπότακτοι ή δεν έχουν καταδικαστεί τελεσιδίκως για λιποταξία, iv) δεν έχουν καταδικαστεί για οιοδήποτε αδίκημα το οποίο συνιστά κώλυμα προς διορισμό στο Δημόσιο, v) απολαύουν των πολιτικών τους δικαιωμάτων και δεν έχουν κηρυχθεί σε απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή πτώχευση, vi) είναι κάτοχοι τίτλου σπουδών που παρέχει δικαίωμα διορισμού σε θέση καθηγητή κύριου μαθήματος της σχολής για την οποία ζητούν την ίδρυση[16].

β) σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου και Εταιρίες, εφ’ όσον η πλειοψηφία της Διοίκησης ανήκει σε Έλληνες πολίτες και επιδιώκονται δια του καταστατικού τους οι μορφωτικοί και πολιτιστικοί σκοποί[17].

8. Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 21 του ν. 1158/1981 για την ίδρυση, λειτουργία και μεταστέγαση Ανώτερων Σχολών Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης καταβάλλονται παράβολα τα οποία καθορίζονται, ανά διετία, διά κοινών αποφάσεων των Υπουργών Οικονομικών και Πολιτισμού. Με την υπουργική απόφαση ΥΠΠΟ/ΚΑΤΕΧΝ/Δ/7388/123/1994[18] καθορίστηκε το ποσό των παραβόλων για την ίδρυση και λειτουργία Ανωτέρων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Σχολών Χορού και Σχολών Κινηματογράφου στο ύψος των 440,20 ευρώ[19].

9. Ο ν. 1158/1981 τάσσει ως προϋποθέσεις αδειοδότησης για τις προαναφερόμενες σχολές την πλήρωση όρων αναφορικά με τις κτιριακές εγκαταστάσεις και την πρόσληψη του απασχολούμενου προσωπικού. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 1158/1981, έκαστη Σχολή Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης, βάσει προεδρικού διατάγματος εκδιδόμενου προτάσει του Υπουργού Πολιτισμού, οφείλει να πληροί συγκεκριμένους όρους καταλληλότητας από πλευράς κτιρίου και λοιπού εξοπλισμού. Ο έλεγχος των προϋποθέσεων καταλληλότητας αυτών και της χωρητικότητας[20] των διδακτηρίων διενεργείται από Επιτροπή[21], η οποία πραγματοποιεί αυτοψία και συντάσσει έκθεση προς το ΥΠΠΟ βάσει της οποίας καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός σπουδαστών εκάστης τάξης της Σχολής. Τέλος, στο άρθρο 15 του ν. 1158/1981 ορίζεται ότι το διδακτικό προσωπικό εκάστης Σχολής Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης αποτελείται από το Διευθυντή Σπουδών και τους Καθηγητές[22], η πρόσληψη των οποίων πραγματοποιείται από τον ιδιοκτήτη της Σχολής ή προκειμένου για νομικά πρόσωπα

---

8 «Περί οργανώσεως και διοικήσεως Σχολών Ανωτέρας Καλλιτεχνικής Εκπαιδεύσεως». ΦΕΚ Α’ 127/13.5.1981.

9 Περιλαμβάνει τα τμήματα: 1) Υποκριτικής, 2) Αρχαίων Ελληνικών Δραμάτων και Ποιητικού Λόγου, 3) Σκηνοθεσίας, 4) Δραματολογίας.

10 Περιλαμβάνει τα τμήματα: 1) Καθηγητών Χορού και 2) Χορευτών.

11 Περιλαμβάνει τα τμήματα: 1) Σκηνοθεσίας-κριτικής-σεναρίου, 2) Σκηνοθεσίας-ενδυματολογίας, 3) Φωτογραφίας κινηματογράφου-τηλεοράσεως, 4) Οργανώσεως παραγωγής, 5) Εγγραφής ήχου και 6) Κινουμένου σχεδίου.

12 Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 3 του εν λόγω νόμου.

13 Επισημαίνεται ότι βάσει της διάταξης του άρθρου 7 του ν. 1158/1981 η μεταβίβαση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Σχολής επιτρέπεται σε όσα πρόσωπα φυσικά ή νομικά έχουν τα προσόντα που προβλέπονται αντίστοιχα για τους ιδρυτές.

14 Σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω νόμου η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται από 1 Ιανουαρίου έως 30 Μαρτίου εκάστου έτους.

15 Σύμφωνα με το άρθρο 2 του π.δ. 187/1991 (ΦΕΚ 73/Α/15.5.1991) η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των σχολών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης του ν. 1158/1981 χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και σε υπηκόους των Κρατών-Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

16 Σύμφωνα με την παρ. 7α του άρθρου 3 του ν. 2557/1997 (ΦΕΚ 271/Α/24.12.1997). Οι προϋποθέσεις του εν λόγω άρθρου δεν ισχύουν για τον οριζόμενο εκπρόσωπο ή αρμόδιο για τη διεύθυνση των Ν.Π.Ι.Δ. «Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος» και «Εθνική Λυρική Σκηνή» (βλ. ν. 3207/2003, ΦΕΚ 302/Α/24.12.2003).

17 Προκειμένου περί εταιριών και Ν.Π.Ι.Δ., οι προϋποθέσεις του εδαφίου α’ αφορούν τον εκπρόσωπο των μελών ή των Διοικούντων αυτά.

18 Βλ. ΦΕΚ 123/Β/23.2.1994.

19 Στο ΦΕΚ εμφανίζεται το ποσό σε δραχμές, ήτοι 150.000. Επίσης, η ίδια υπουργική απόφαση καθορίζει το παράβολο για τη μετεγκατάσταση των Σχολών, τη μεταβίβαση της άδειας αυτών και την προσθήκη τμημάτων σπουδών στα λειτουργούν τα ιδιωτικά μουσικά εκπαιδευτήρια.

20 Σε κάθε περίπτωση, το άρθρο 11 του συγκεκριμένου νόμου ορίζει ότι ο ανώτατος αριθμός των σπουδαστών εκάστης τάξης ορίζεται σε τριάντα.

21 Η αρμόδια Επιτροπή ορίζεται από τον Υπουργό Πολιτισμού και συνίσταται από έναν υγειονομικό, έναν αρχιτέκτονα, έναν πολιτικό μηχανικό (κεκτημένων την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου) και έναν τουλάχιστον ειδικό αναλόγως της ελεγχόμενης σχολής. Κατόπιν εντολής του Υπουργού Επιτροπές προβαίνουν στον περιοδικό έλεγχο των Σχολών.

22 Σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 1158/1981 οι ιδιοκτήτες Σχολής Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης δύνανται να ορίζονται και Διευθυντές Σπουδών ή να διδάσκουν το μάθημα της ειδικότητας τους, εφόσον κατέχουν τα νόμιμα προσόντα. Επίσης, το άρθρο 15, παρ. 3, ορίζει ότι ο Διευθυντής Σπουδών είναι υπεύθυνος για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της Σχολής, μεριμνά για την άρτια οργάνωση της εκπαίδευσης, προΐσταται των καθηγητών της Σχολής και ασκεί πειθαρχικά καθήκοντα επί των σπουδαστών αυτής. Τέλος, το άρθρο 16 παρ. 3 ορίζει ότι ο Διευθυντής Σπουδών δύναται να διδάσκει το μάθημα της ειδικότητάς του.

από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών[23]. Για την πρόσληψή τους απαιτείται έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού, μετά από γνώμη της αρμόδιας Γνωμοδοτικής Επιτροπής[24].

10. Στο άρθρο 1 των π.δ. 370/1983, 372/1983 και 64/2009, όπως ισχύουν, αναλύονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης, Χορού και Κινηματογραφίας-Τηλεόρασης[25]. Επίσης, το άρθρο 3 των π.δ. 370/1983 και 372/1983 ορίζει τα προσόντα των καθηγητών των Ανωτέρων Σχολών Δραματικής Τέχνης[26] και Χορού[27], ενώ τα άρθρα 1 και 2 του π.δ. 47/2016 ορίζουν τα προσόντα και τα δικαιολογητικά για την πρόσληψη διδακτικού προσωπικού των Ανωτέρων Σχολών Κινηματογραφίας-Τηλεόρασης[28].

Γ.2. ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ ΧΟΡΟΥ

11. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 457/1983 στις Ερασιτεχνικές Σχολές Χορού διδάσκονται όλα ή μέρος των μαθημάτων που έχουν σχέση με το Χορό των Ανωτέρων Σχολών Χορού του π.δ. 372/1983. Επιπλέον, στο εν λόγω άρθρο αναλύονται τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού[29].

12. Το άρθρο 2 του π.δ. 457/1983 ορίζει τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας των ερασιτεχνικών σχολών χορού, κατόπιν υποβολής αίτησης στο Υπουργείου Πολιτισμού[30] και έκδοσης σχετικής Υπουργικής Απόφασης για τη χορήγηση της προβλεπόμενης άδειας. Η άδεια χορηγείται σε:

α) Έλληνες πολίτες[31] εφόσον: 1) έχουν συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας τους, 2) έχουν εκπληρώσει τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις ή έχουν νόμιμα απαλλαγεί από αυτές, 3) δεν είναι ανυπότακτοι ή δεν έχουν καταδικασθεί τελεσίδικα για λιποταξία, 4) δεν έχουν καταδικασθεί για οποιοδήποτε αδίκημα, από αυτά που αποτελούν κώλυμα για διορισμό σε δημόσια θέση, 5)

23 Σύμφωνα με το άρθρο 16 του ν. 1158/1981, αναφορικά με τις Σχολές Δραματικής Τέχνης ο Διευθυντής Σπουδών θα πρέπει να είναι α) πτυχιούχος ανώτατης σχολής ημεδαπής ή αλλοδαπής, ειδικότητας θεατρολογίας ή β) πτυχιούχος ή διπλωματούχος αναγνωρισμένης ημεδαπής ή αλλοδαπής δραματικής σχολής, με δεκαετή ευδόκιμο προϋπηρεσία στο θέατρο ή τη δραματική σχολή ως καθηγητής και με διοικητική ικανότητα. Αναφορικά με τις Σχολές Χορού ο Διευθυντής Σπουδών θα πρέπει να είναι πτυχιούχος ή διπλωματούχος καθηγητής χορού αναγνωρισμένης ημεδαπής ή αλλοδαπής Σχολής Χορού, με αποδεδειγμένα ανώτερα προσόντα καλλιτεχνικής επίδοσης, με δεκαετή προϋπηρεσία ως Διευθυντής ή καθηγητής Σχολής Χορού και με διοικητική ικανότητα. Τέλος, αναφορικά με τις Σχολές κινηματογράφου-τηλεόρασης ο Διευθυντής Σπουδών θα πρέπει να είναι α) πτυχιούχος ανώτατης σχολής ημεδαπής ή αναγνωρισμένης ισότιμης σχολής της αλλοδαπής, έχων δίπλωμα ή πτυχίο σε μια από τις ειδικότητες του νόμου ή τριετή τουλάχιστον ευδόκιμο άσκηση του επαγγέλματος σε μια εκ των ειδικοτήτων ή β) πτυχιούχος ανεγνωρισμένης Ανώτατης Σχολής της αλλοδαπής με ειδικότητα στον κινηματογράφο-τηλεόραση. Τα προσόντα των καθηγητών Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης και Ανώτερης Σχολής Χορού καθορίζονται στο άρθρο 3 των π.δ. 370/1983 και 372/1983, αντίστοιχα.

24 Σύμφωνα με το άρθρο 25 του εν λόγω νόμου, συγκροτείται πενταμελής Γνωμοδοτική Επιτροπή για κάθε κατηγορία σχολών με διετή θητεία στην οποία μετέχουν ένας καθηγητής Α.Ε.Ι. ως πρόεδρος, ένας ανώτατος ή ανώτερος υπάλληλος του Υπουργείου Πολιτισμού και τρία πρόσωπα εγνωσμένου κύρους περί τα καλλιτεχνικά, εκ των οποίων ο ένας υποδεικνύεται από το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών.

25 Αναλυτικότερα, βλ. Παράρτημα.

26 Συγκεκριμένα: α) Για το μάθημα «Υποκριτική – Αυτοσχεδιασμός»: Σκηνοθέτης ή ηθοποιός, αναγνωρισμένης αξίας (όπου αναφέρεται ο όρος «αναγνωρισμένης αξίας» η διαπίστωση θα γίνεται από τη Γνωμοδοτική Επιτροπή του άρθρου 25 του ν. 1158/1981) με δεκαετή πραγματική θεατρική εργασία ή θεατρικός συγγραφέας ανεγνωρισμένης αξίας με σπουδές στην Τέχνη της Υποκριτικής. β) Για το μάθημα «Αγωγή Προφορικού Λόγου»: Σκηνοθέτης ή ηθοποιός, αναγνωρισμένης αξίας, με δεκαετή πραγματική θεατρική εργασία και κατά προτίμηση ειδικευμένος στην Τεχνική του λόγου και της Υποκριτικής. γ) Για το μάθημα «Κίνηση – Χορός»: Διπλωματούχος Ανωτάτης ή Ανωτέρας Σχολής Χορού ή Σχολής Κινησιολογίας Ελληνικής ή Ξένης και με τριετή πείρα διδασκαλίας σε αναγνωρισμένη Σχολή Χορού Ελληνική ή Ξένη. δ) Για το μάθημα «Μουσική – Τραγούδι»: Διπλωματούχος ή πτυχιούχος αναγνωρισμένου Ελληνικού ή ξένου Ωδείου τάξεως Μονωδίας με γνώσεις θεωρητικών Μουσικής τουλάχιστον Αρμονίας, αναγνωρισμένης αξίας και με πενταετή πείρα διδασκαλίας σε αναγνωρισμένο Ωδείο. ε) Για το μάθημα «Δραματολογία»: Θεατρικός συγγραφέας ή διακεκριμένος λόγιος ή φιλόλογος με αναγνωρισμένη εργασία στο θέατρο, ή πτυχιούχος Σχολής ή Τμήματος Θεατρολογίας Ελληνικού ή Ξένου Πανεπιστημίου. στ) Για το μάθημα «Ιστορία του Θεάτρου»: Θεατρικός συγγραφέας ή διακεκριμένος λόγιος ή φιλόλογος με αναγνωρισμένη εργασία στο θέατρο, ή πτυχιούχος σχολής ή τμήματος θεατρολογίας Ελληνικού ή Ξένου Πανεπιστημίου. ζ) Για το μάθημα «Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας»: Φιλόλογος με επίδοση στο μάθημα αυτό ή λογοτέχνης με αναγνωρισμένη συγγραφική δράση. η) Για το μάθημα «Ιστορία και Πρακτική Κινηματογράφου»: Σκηνοθέτης κινηματογράφου αναγνωρισμένης αξίας. θ) Για το μάθημα «Σκηνογραφία - Ενδυματολογία και Διασκευή Προσώπου»: Σκηνογράφος - Ενδυματολόγος αναγνωρισμένης αξίας.

27 Συγκεκριμένα: 1. Οι καθηγητές των μαθημάτων πρέπει να έχουν δίπλωμα καθηγητή αναγνωρισμένης Σχολής Χορού της ημεδαπής ανώτερης ή ανώτατης Σχολής της αλλοδαπής και πενταετή διδακτική πείρα σε αναγνωρισμένη Σχολή Χορού ημεδαπής ή αλλοδαπής. 2. Ο Καθηγητής της ρυθμικής πρέπει να έχει δίπλωμα μιας των παραπάνω Σχολών, ειδίκευση και εμπειρία διδασκαλίας του μαθήματος αυτού και γνώση απλού μουσικού οργάνου. 3. Ο Καθηγητής των Ελληνικών Χορών δίπλωμα μιας των Σχολών της παρ. 1 ή τριετή αποδεδειγμένη διδακτική πείρα σε Σωματείο Χορού ή Λύκειο Ελληνίδων. 4. Για τη διδασκαλία της Εφαρμοσμένης ανατομίας απαιτείται πτυχίο ιατρικής Σχολής ή Γυμναστικής Ακαδημίας ή αναγνωρισμένης από το Κράτος Σχολής φυσιοθεραπείας. 5. Για τη διδασκαλία της μουσικής απαιτείται δίπλωμα Σχολής ανώτερη Θεωρητικών, αναγνωρισμένων Ωδείου ή μουσικής Σχολής της ημεδαπής ή αντίστοιχης ανώτερη Σχολής της αλλοδαπής και τριετής διδακτική πείρα σε ανάλογο μουσικό ίδρυμα. 6. Για τη συνοδεία των σπουδαστών κατά την εκτέλεση των ασκήσεων η Σχολή πρέπει να προσλαμβάνει και πιανίστα. 7. Κάθε Καθηγητής δύναται να διδάσκει δύο μόνο κύρια μαθήματα και δύο δευτερεύοντα. 8. Οι ισχύουσες διατάξεις για το όριο ηλικίας του Καθηγητών των ανώτερων Σχολών που τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εφαρμόζονται και στους Καθηγητές των Ανώτερων Σχολών Χορού.

28 Βλ. ΦΕΚ 75/Α/22.4.2016.

29 Αναλυτικότερα, βλ. Παράρτημα.

30 Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 2 του εν λόγω νόμου η υποβολή της αίτησης πραγματοποιείται από 1η Ιανουαρίου έως 30 Απριλίου εκάστου έτους.

31 Σύμφωνα με το άρθρο 2 του π.δ. 187/1991 (βλ. ΦΕΚ 73/Α/15.5.1991) η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και σε υπηκόους των Κρατών-Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

απολαμβάνουν των πολιτικών δικαιωμάτων και δεν έχουν κηρυχθεί σε απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή πτώχευση, 6) έχουν δίπλωμα ή πτυχίο αναγνωρισμένης επαγγελματικής Σχολής Χορού της ημεδαπής ή αναγνωρισμένης ανώτερης ή ανωτάτης Σχολής Χορού της αλλοδαπής ή 15ετή ευδόκιμη διδακτική προϋπηρεσία σε αναγνωρισμένη από το Κράτος Σχολή Χορού ή 15ετή ανώτερη καλλιτεχνική σταδιοδρομία ως χορευτές ή χορογράφοι κλασσικού και σύγχρονου ρεπερτορίου[32].

β) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου και Εταιρείες, εφόσον η πλειοψηφία της διοικήσεως ανήκει σε Έλληνες πολίτες και επιδιώκονται με το καταστατικό τους μορφωτικοί και πολιτιστικοί σκοποί. Προκειμένου περί Εταιρειών και Ν.Π.Ι.Δ. οι προϋποθέσεις της περιπτώσεως α) πρέπει να συντρέχουν για τον οριζόμενο από αυτά εκπρόσωπο από τα μέλη ή τους Διοικούντες αυτά.

13. Με την υπουργική απόφαση ΥΠΠΟ/ΚΑΤΕΧΝ/Δ/7388/123/1994 για την ίδρυση, λειτουργία και μεταστέγαση Ερασιτεχνικών Χορών Χορού προβλέπεται η καταβολή παραβόλων το ύψος των οποίων ανέρχεται στα 440,20 ευρώ[33].

14. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του π.δ. 457/1983 έκαστη Ερασιτεχνική Σχολή Χορού, οφείλει να πληροί συγκεκριμένους όρους καταλληλότητας από πλευράς κτιρίου και λοιπού εξοπλισμού. Ο έλεγχος των προϋποθέσεων καταλληλότητας αυτών και της χωρητικότητας των διδακτηρίων διενεργείται από αρμόδια Επιτροπή[34].

15. Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 5 του π.δ. 457/1983, το διδακτικό προσωπικό εκάστης Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού αποτελείται από το Διευθυντή Σπουδών και τους Καθηγητές[35], η πρόσληψη των οποίων πραγματοποιείται, κατόπιν έγκρισης του Υπουργού Πολιτισμού, από τον ιδιοκτήτη της Σχολής ή προκειμένου για νομικά πρόσωπα από το Διοικητικό Συμβούλιο αυτών. Στην περίπτωση που ο ιδιοκτήτης της Σχολής δεν θα αναλάβει και τη Διεύθυνσή της, λόγω έλλειψης τυπικών προσόντων, το άρθρο 2 παρ. 4 του εν λόγω διατάγματος ορίζει ότι υποβάλλονται τα εκεί αναφερόμενα δικαιολογητικά υπό στοιχεία α) έως ε) και για την πρόσληψη του Διευθυντή Σπουδών.

Γ.3. ΜΟΥΣΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

16. Σύμφωνα με το άρθρο 1 του β.δ. 16/1966 τα μουσικά ιδρύματα, ιδιωτικά και μη, διακρίνονται σε: α) Ωδεία[36], β) Μουσικές Σχολές[37], γ) Συμφωνικές Ορχήστρες, δ) Συγκροτήματα Μουσικής δωματίου, και ε) Χορωδίες, ενώ τα Ωδεία και οι Μουσικές Σχολές αποτελούν μουσικά εκπαιδευτικά ιδρύματα.

17. Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των αναφερομένων στο άρθρ. 1 του β.δ. 16/1966 ιδρυμάτων ή πάσης φύσης τμημάτων και παραρτημάτων αυτών χορηγείται από τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων α) σε φυσικά πρόσωπα τα οποία απολαύουν των αστικών και πολιτικών δικαιωμάτων του Έλληνα πολίτη[38], τα οποία κατέχουν τουλάχιστον απολυτήριο δημοτικού σχολείου, β) σε Νομικά Πρόσωπα και γ) σε Δήμους και Κοινότητες. Για την απόκτηση της άδειας οι επιθυμούντες να αποκτήσουν τη σχετική άδεια υποβάλλουν αίτηση στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων στην οποία αναγράφεται ο τύπος του προς ίδρυση ιδρύματος, οι Σχολές και τα τμήματα αυτού, η πόλη και η θέση στην οποία πρόκειται να λειτουργήσει. Επιπλέον, στο εν λόγω άρθρο αναλύονται και τα απαραίτητα δικαιολογητικά[39].

18. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του β.δ. 16/1966, έκαστο Μουσικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα οφείλει να πληροί συγκεκριμένους όρους καταλληλότητας από πλευράς κτιρίου και λοιπού εξοπλισμού. Ο έλεγχος των προϋποθέσεων καταλληλότητας αυτών και της χωρητικότητας των διδακτηρίων διενεργείται από αρμόδια Επιτροπή[40].

32 Σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011, στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επικαλείται 15ετή ανώτερη καλλιτεχνική σταδιοδρομία ή 15ετή ευδόκιμη διδακτική προϋπηρεσία τούτο θα κρίνεται από την Επιτροπή του άρθρου 25 του ν. 1158/1981.

33 Στο ΦΕΚ εμφανίζεται το ποσό σε δραχμές, ήτοι 150.000. Επίσης, η ίδια υπουργική απόφαση καθορίζει το παράβολο για τη μετεγκατάσταση των Σχολών και τη μεταβίβαση της άδειας αυτών.

34 Ο έλεγχος γίνεται από τις Επιτροπές που ορίζει το άρθ. 6, παρ. 4 του ν. 1158/1981.

35 Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 1, ο Διευθυντής Σπουδών πρέπει να έχει δίπλωμα ή πτυχίο Καθηγητή αναγνωρισμένης επαγγελματικής σχολής χορού της ημεδαπής ή αναγνωρισμένης ανώτερης ή ανώτατης Σχολής χορού της αλλοδαπής και 5ετη διδακτική πείρα σε αναγνωρισμένη Σχολή Χορού της ημεδαπής ή αλλοδαπής ή 15ετή ευδόκιμη διδακτική προϋπηρεσία σε αναγνωρισμένη από το Κράτος Σχολή Χορού ή 15ετή ανώτερη καλλιτεχνική σταδιοδρομία ως χορευτής ή χορογράφος κλασσικού και συγχρόνου ρεπερτορίου. Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 2 οι Διευθυντές Σπουδών μπορεί να είναι και οι ιδιοκτήτες εφόσον κατέχουν τα νόμιμα προσόντα της παρ. 1. Σύμφωνα δε με το άρθρο 5 παρ. 4, ο Διευθυντής μπορεί να διδάξει μόνο εφόσον έχει δίπλωμα ή πτυχίο καθηγητή μιας εκ των ανεγνωρισμένων Σχολών Χορού της ημεδαπής ή ανώτερης Σχολής Χορού της αλλοδαπής.

36 Σύμφωνα με το άρθρο 9 του β.δ. 16/1966 στα Ωδεία μπορούν να λειτουργήσουν: α) Σχολή Ανωτέρων Θεωρητικών Μαθημάτων και Συνθέσεως, με τμήματα: 1) Αρμονίας, 2) ενοργανώσεως, 3) αντιστίξεως και φυγής, 4) ενορχηστρώσεως και 5) συνθέσεως. β) Σχολή Διευθύνσεως Μουσικών Συγκροτημάτων με τμήματα: 1) διευθύνσεως χορωδίας, 2) διευθύνσεως φιλαρμονικής και 3) διευθύνσεως συμφωνικής ορχήστρας. γ) Σχολή ενόργανης μουσικής, με τμήματα: 1) πληκτών, 2) εγχόρδων, 3) πνευστών, 4) κρουστών οργάνων και 5) κλασσικής κιθάρας. δ) Σχολή Μονωδίας με τμήματα: 1) Μονωδίας και 2) Μελοδραματικής. ε) Σχολή Εκκλησιαστικής Μουσικής.

37 Σύμφωνα με το άρθρο 9 του β.δ. 16/1966, στις Μουσικές Σχολές μπορούν να λειτουργήσουν: α) Τμήμα αρμονίας, β) Τμήμα αντιστίξεως και φυγής, γ) Τμήμα πληκτών, δ) Τμήμα εγχόρδων ε) Τμήμα πνευστών στ) Τμήμα μονωδίας.

38 Σύμφωνα με το άρθ. 2 του π.δ. 187/1991 (ΦΕΚ 73/Α/15.5.1991) ορίζεται ότι η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας Ιδιωτικών Μουσικών Ιδρυμάτων του β.δ.. 16/1966 χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και σε υπηκόους Κρατών - Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του β.δ. 16/1966 δεν επιτρέπεται η χορήγηση αδείας προς ίδρυση μουσικού εκπαιδευτικού ιδρύματος: α) Σε Μουσικό, μέλος διδακτικού προσωπικού δημοσίου εκπαιδευτικού ιδρύματος ή τη σύζυγο αυτού ή συγγενή εξ αίματος ή αγχιστείας πρώτου βαθμού. β) Σε πρόσωπα απολυθέντα εκ δημοσίας υπηρεσίας για ανεπάρκεια στην εκπλήρωση των καθηκόντων τους ή για ασυμβίβαστη προς το έργο τους διαγωγή, συνισταμένη από έλλειψη ηθικής ικανότητας, καθώς και σε νομικά πρόσωπα εις την διοίκηση των οποίων μετέχουν πρόσωπα ως ανωτέρω. γ) Σε πρόσωπα με ηλικία που υπερβαίνει το 70ο έτος. δ) Σε δημοσίους υπαλλήλους.

39 Αναλυτικότερα, βλ. Παράρτημα.

40 Ο έλεγχος γίνεται από τις Επιτροπές που ορίζει το άρθ. 6, παρ. 4 του ν. 1158/1981.

19. Σύμφωνα με το άρθρο 14 του β.δ. 16/1966 το διδακτικό προσωπικό των σχολών αποτελείται από το Διευθυντή Σπουδών[41], τους Καθηγητές, τους Διδασκάλους και τους Επιμελητές[42]. Ο αριθμός του διδακτικού και επικουρικού προσωπικού εκάστου ιδιωτικού μουσικού εκπαιδευτικού ιδρύματος καθορίζεται από το Διευθυντή ή τη Διοικούσα Επιτροπή, αναλόγως των αναγκών του Ιδρύματος και υπό τον περιορισμό ότι το ανώτατο όριο ωρών διδασκαλίας για κάθε διδάσκοντα δεν δύναται να ξεπερνάει τις 30 ώρες ανά εβδομάδα. Επίσης, σε κάθε τάξη δεν επιτρέπεται η φοίτηση περισσοτέρων σπουδαστών από όσων επιτρέπει η αναφερόμενη στην αδεία ίδρυσης και λειτουργίας του ιδρύματος χωρητικότητα της αίθουσας διδασκαλίας.

20. Τέλος, κατά το άρθρο 13 του β.δ. 16/1966, ο Διευθυντής Ωδείου ή Μουσικής Σχολής μπορεί να διευθύνει ένα Ωδείο ή Μουσική Σχολή και δύο Παραρτήματα αυτών, εφόσον εδρεύουν στην ίδια πόλη, ή και ένα παράρτημα του εκπαιδευτηρίου, εφόσον η έδρα του βρίσκεται σε διαφορετική πόλη, ή δύο μουσικά εκπαιδευτήρια. Επίσης, ο Διευθυντής Δημοτικού Ωδείου μπορεί να διευθύνει και τα Παραρτήματά του, ανεξαρτήτως αριθμού, εφόσον εδρεύουν εντός των ορίων του ίδιου Δήμου.

Δ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΠΟ ΠΕΡΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΧΟΛΩΝ/ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Δ.1. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Δ.1.1. Άρση αδικαιολόγητων περιορισμών

21. Οι παρεμβάσεις που μπορεί να ασκηθούν στην οικονομική ελευθερία εκτείνονται σε ένα ευρύ φάσμα[43], από τη χορήγηση προηγούμενης άδειας για την άσκηση ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων έως έντονες μορφές παρεμβατισμού, όπως το κρατικό μονοπώλιο[44], ανάλογα με τους σκοπούς του νομοθέτη και την οικονομική πολιτική που επιλέγει να ακολουθήσει. Εντούτοις, όπως αναλύεται στη συνέχεια, ο κρατικός παρεμβατισμός και ο εξ αυτού περιορισμός της οικονομικής ελευθερίας πρέπει να σέβεται την αρχή της αναλογικότητας και να μην θίγει την οικονομική ελευθερία στον πυρήνα της. Η έννοια του δημοσίου συμφέροντος, συνιστά όριο της οικονομικής ελευθερίας, αλλά και κριτήριο ελέγχου των περιορισμών της.

22. Όπως αναφέρεται στο ν. 3919/2011[45], η υιοθέτηση συστημάτων αδειοδότησης για την είσοδο στο επάγγελμα και παροχή υπηρεσιών από συγκεκριμένους επαγγελματίες δύναται να αποβλέπει στην εξυπηρέτηση λόγων δημοσίου συμφέροντος ή/και στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς όφελος του καταναλωτή. Αυτό βρίσκει εφαρμογή ιδίως σε αγορές όπου χαρακτηρίζονται από ασυμμετρία πληροφόρησης ή η παροχή της σχετικής υπηρεσίας έχει επιπτώσεις σε τρίτα πρόσωπα πέραν των αποδεκτών της ή η υπό περιορισμό αγορά παράγει δημόσια αγαθά επωφελή για το κοινωνικό σύνολο[46].

23. Ωστόσο, αν και υπό προϋποθέσεις οι περιορισμοί εισόδου σε ένα επάγγελμα υπό τη μορφή έκδοσης αδειών ή συγκέντρωσης δικαιολογητικών για την άσκηση επαγγέλματος για επαγγελματίες συγκεκριμένων κλάδων δύναται να θεωρηθούν δικαιολογημένοι για τους ανωτέρω λόγους, ο υπερβολικός βαθμός ρύθμισης ενδέχεται να έχει αρνητικό αντίκτυπο στους καταναλωτές, καθώς μπορεί να οδηγήσει σε μείωση της προσφοράς των παρόχων υπηρεσιών, με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στο επίπεδο του ανταγωνισμού όσο και στην ποιότητα των υπηρεσιών. Υπό το πρίσμα αυτό, οι ως άνω ρυθμίσεις ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι υπερβολικά αυστηρές, με αποτέλεσμα να περιορίζουν αδικαιολόγητα τις επιλογές του καταναλωτή και να δημιουργούν τεχνητή ανεπάρκεια που προκαλεί αύξηση τιμών, χωρίς απαραίτητα να συνοδεύεται από αύξηση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.

24. Τόσο στην οικονομική θεωρία όσο και στην πολιτική του ελεύθερου ανταγωνισμού δίνεται έμφαση, ώστε οι απαιτήσεις για την άσκηση επαγγέλματος να μην είναι πιο αυστηρές από ό,τι είναι απαραίτητο για τη

---

41 Σύμφωνα με το άρθρο 15 του β.δ. 16/1966 τα προσόντα του Διευθυντή Σπουδών είναι: α. Ιδιωτικού Ωδείου, Ιδιωτικής Μουσικής Σχολής ή Παραρτήματος αυτών: Δίπλωμα σύνθεσης ή πιάνου ή οργάνου συμφωνικής ορχήστρας ή κλασικής κιθάρας ή μονωδίας μαζί με πτυχίο φυγής και δεκαετής τουλάχιστον διδακτική προϋπηρεσία στα ως άνω εκπαιδευτήρια ή δίπλωμα πιάνου ή οργάνου συμφωνικής ορχήστρας ή κλασικής κιθάρας ή μονωδίας και δεκαετής τουλάχιστον συναφής καλλιτεχνική σταδιοδρομία, που αποδεικνύεται με παραστατικά στοιχεία, που αφορούν ρεσιτάλ ή σύμπραξη με ορχήστρες ως σολίστ. Ο τίτλος σπουδών μπορεί να προέρχεται: i) από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης ή αναγνωρισμένο Ωδείο ή Μουσική Σχολή της ημεδαπής, ii) από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή Ανώτερη Σχολή χώρας κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, iii) από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα ή Ανώτερη Σχολή χώρας εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης με αναγνωρισμένη ισοτιμία. β) Ιδιωτικής Σχολής Βυζαντινής Μουσικής: Πτυχίο ή δίπλωμα μουσικοδιδασκάλου Βυζαντινής Μουσικής τών ώς άνω Ωδείων ή Μουσικών Σχολών και 5/ετής ευδόκιμος προϋπηρεσία μουσικοδιδασκάλου Βυζαντινής Μουσικής σε ένα εκ των ως άνω Ωδείων ή σε ανεγνωρισμένη Σχολή Βυζαντινής Μουσικής.

42 Πιο συγκεκριμένα, α) για τους Καθηγητές απαιτείται δίπλωμα ή πτυχίο της ειδικότητος του διδασκομένου μαθήματος και πενταετής ευδόκιμος σταδιοδρομία ως συνθέτου ή διδασκάλου της αυτής ειδικότητος σε ανεγνωρισμένο Ωδείο ή Μουσική Σχολή, β) για τους Διδασκάλους απαιτείται δίπλωμα της ειδικότητος του διδασκομένου μαθήματος. γ) για τους Επιμελητές απαιτείται πτυχίο της ειδικότητος του διδασκομένου μαθήματος.

43 Αναστόπουλος Ι., *Αρχή της ισότητας και οικονομικός παρεμβατισμός*, σε Σύμμεικτα Φώτη Βεγλερή ΙΙ, 1998, σ. 322, όπου διακρίνονται τέσσερις μορφές που μπορεί να λάβει η κρατική παρέμβαση. Μπορεί να συνίσταται στην θέση περιορισμών στην άσκηση των οικονομικών ελευθεριών (περιοριστική), να αποβλέπει στη διαρρύθμιση και τον προσδιορισμό του συγκεκριμένου περιεχομένου των ατομικών δικαιωμάτων οικονομικού περιεχομένου (ρυθμιστική), να είναι κατευθυντήρια, είτε τέλος να αφορά την ανάπτυξη της δραστηριότητας δημοσίων παρεμβατικών και επιχειρηματικών φορέων (παροχική).

44 Δεληγιάννης Γ., *Οικονομική ελευθερία και κρατική παρέμβαση*, ΝοΒ 1992, σ. 1187.

45 Βλ. σχετικά παρ. 4 του άρ. 2 του ν. 3919/2011, όπως τροποποιήθηκε με την υποπαράγραφο Ε.2 του ν. 4152/2013.

46 Βλ. και υπ’ αριθ. 11/IV/2011 Γνωμοδότηση της ΕΑ, καθώς και Ανακοίνωση της Επιτροπής, Έκθεση σχετικά με τον Ανταγωνισμό στον Τομέα των Επαγγελματικών Υπηρεσιών, COM (2004) 83 τελικό, 9.2.2004.

διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και την προστασία των καταναλωτών. Προκρίνεται, δηλαδή, μια λιγότερο περιοριστική προσέγγιση των εν λόγω ρυθμιστικών περιορισμών, με στόχο αφενός μεν την ενίσχυση της πληροφόρησης σχετικά με τις ικανότητες των επαγγελματιών, την ποιότητα των παρεχόμενων από αυτούς υπηρεσιών, τις πιθανές ζημιές που μπορεί να υποστούν οι καταναλωτές από την ανεπαρκή άσκηση του επαγγέλματος και τη δυνατότητα αυτοπροστασίας τους πραγματοποιώντας ενημερωμένες επιλογές, και αφετέρου τη θέσπιση υποχρεωτικών απαιτήσεων διασφάλισης ποιότητας και ευθύνης του επαγγελματία, σε περίπτωση πλημμέλειας[47].

25. Περαιτέρω, η αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών κατοχυρώνεται στο άρθρο 56 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 49 ΣΕΚ) και αποτελεί ειδικότερη έκφραση της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής του πολίτη στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 57 της ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 50 ΣΕΚ), θεωρούνται σαν παροχές υπηρεσιών εκείνες, οι οποίες παρέχονται κανονικά έναντι αμοιβής, εφόσον δεν ρυθμίζονται από τις διατάξεις τις σχετικές με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων και των κεφαλαίων της Συνθήκης. Στο ίδιο άρθρο διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών καλύπτουν όλες τις οικονομικές δραστηριότητες, ιδίως τις βιομηχανικές, τις εμπορικές, τις βιοτεχνικές και τις δραστηριότητες των ελευθέρων επαγγελμάτων.

26. Εξάλλου, με το άρθρο 5 παρ.1 του Συντάγματος προστατεύεται η οικονομική ελευθερία, και δη, η ελευθερία ασκήσεως επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας[48]. Σύμφωνα με την απόφαση ΣτΕ 141/2012, με την συνταγματική αυτή διάταξη δεν αποκλείεται η θέσπιση από τον κοινό νομοθέτη ή την κανονιστικώς δρώσα Διοίκηση περιορισμών της ως άνω ελευθερίας για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή για την προστασία άλλων συνταγματικών αγαθών. Οι περιορισμοί αυτοί, όμως, πρέπει να τελούν σε συνάφεια προς το αντικείμενο της ρυθμιζομένης δραστηριότητας, σε κάθε δε περίπτωση πρέπει να είναι αναγκαίοι και πρόσφοροι για την επίτευξη του επιδιωκομένου από το νόμο σκοπού και να μην είναι δυσανάλογοι σε σχέση προς αυτόν (βλ. ήδη και άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την τελευταία αναθεώρηση του Συντάγματος με το από 6.4.2001 Ψήφισμα της Ζ΄ Αναθεωρητικής Βουλής, Α΄ 84- βλ. ΣτΕ 1991-2/2005 Ολομ., 3665/2005).

Δ.1.2. Ο ν. 3919/2011

27. Με το ν. 3919/2011 ο νομοθέτης απέβλεψε στην άρση των περιορισμών που προβλέπονταν στην ισχύουσα κατά το χρόνο θέσπισής του νομοθεσία και εμποδίζουν την ελεύθερη πρόσβαση στα επαγγέλματα και την άσκησή τους. Οι εν λόγω περιορισμοί, οι οποίοι καταργήθηκαν με τον εν λόγω νόμο, απαριθμούνται στο άρθρο 2 του ν. 3919/2011 και αφορούν:

• είτε στην ελεύθερη πρόσβαση στο επάγγελμα όπως είναι ο νομοθετικά οριζόμενος αριθμός των προσώπων και η εξάρτηση της χορήγησης άδειας από την ύπαρξη πραγματικής ανάγκης για παροχή των υπηρεσιών κατά την ουσιαστική κρίση της Διοίκησης ή

• στην άσκηση του επαγγέλματος όπως είναι η θέσπιση γεωγραφικών ορίων ή ελάχιστων αποστάσεων μεταξύ των ασκούντων το ίδιο επάγγελμα, η απαγόρευση δημιουργίας περισσότερων εγκαταστάσεων από το ίδιο πρόσωπο, η επιβολή ή η απαγόρευση της άσκησης επαγγέλματος υπό ορισμένη εταιρική μορφή, ο περιορισμός της συμμετοχής στο εταιρικό κεφάλαιο με κριτήριο την επαγγελματική ιδιότητα, οι υποχρεωτικές κατώτατες τιμές, καθώς και η υποχρέωση προσφοράς από τον ασκούντα το επάγγελμα και άλλων συγκεκριμένων υπηρεσιών μαζί με τη δική του υπηρεσία.

28. Στους περιορισμούς του άρθρου 2 του ν. 3919/2011, οι οποίοι καταργούνται, δεν συμπεριλαμβάνονται, όπως ρητώς τονίζεται στην αιτιολογική έκθεση του νόμου, περιορισμοί υποκειμενικού χαρακτήρα, οι οποίοι συναρτώνται με τα πάσης φύσεως αξιούμενα προσόντα, την εμπειρία, δεξιότητες και ικανότητες που διαπιστώνονται με δοκιμασία, καθώς και την ηλικία για την είσοδο ή την υποχρεωτική έξοδο από το επάγγελμα.

29. Από τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 2 του ν. 3919/2011 προκύπτει ότι ως περιορισμοί στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, οι οποίοι καταργούνται με το νόμο αυτό ως αδικαιολόγητοι κατά τη νεότερη αντίληψη του νομοθέτη, νοούνται εκείνοι μόνο οι περιορισμοί, οι οποίοι εντάσσονται, με βάση το περιεχόμενό τους, σε κάποια από τις κατηγορίες που απαριθμούνται στη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3919/2011. Συνεπώς, η νομοθεσία που διέπει εκάστοτε επάγγελμα εξακολουθεί, κατά τα λοιπά, να ισχύει ως προς επιμέρους διατάξεις της, εφόσον οι προβλεπόμενοι από τις διατάξεις αυτές περιορισμοί στην πρόσβαση ή την άσκηση του επαγγέλματος δεν εμπίπτουν σε κάποια από τις ανωτέρω κατηγορίες καταργούμενων περιορισμών του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. 3919/2011 ή δεν συνδέονται άρρηκτα με αυτούς[49].

Δ.1.3. Λόγοι διατήρησης ή επαναφοράς προϋποθέσεων και δικαιολογητικών άσκησης επαγγέλματος

30. Όπως προαναφέρθηκε στην αμέσως προηγούμενη Ενότητα, σκοπός των διατάξεων του άρθρου 2 του ν. 3919/2011 δεν είναι να καταργηθεί κάθε περιορισμός παρά μόνον ό,τι συνιστά αδικαιολόγητο περιορισμό κατά την έννοια του νόμου. Αυτό αποτελεί και το σκοπό του νέου θεσμικού πλαισίου που διέπει την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας[50]. Η τήρηση προϋποθέ-

47 Βλ. OECD Competition Assessment Toolkit, Οδηγός Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού, Τόμος Ι, Έκδοση 2.0, σελ. 52. Βλ. επίσης αναλυτικότερα υπ’ αριθ. 15/VI/2012 Γνωμοδότηση Ε.Α. και υπ’ αρ. 35/2016 Γνωμοδότηση Ε.Α.

48 Βλ. και άρθρο 106 του Συντάγματος (Κράτος και εθνική οικονομία), όπου μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης και την προστασία του γενικού συμφέροντος το Κράτος προγραμματίζει και συντονίζει την οικονομική δραστηριότητα στη Χώρα, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει την οικονομική ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας.

49 Βλ. ΣτΕ 445/2014.

50 Βλ. ενδεικτικά άρ. 1 του σχεδίου Νέου Θεσμικού Πλαισίου για την Άσκηση Οικονομικής Δραστηριότητας και άλλες Διατάξεις που τέθηκε σε διαβούλευση κατά τους καλοκαιρινούς μήνες του 2016.

σεων άσκησης επαγγέλματος επιτρέπεται εφόσον με τον αντίστοιχο περιορισμό επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και ο περιορισμός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτησή του επιδιωκόμενου επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, και, από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα αυτού, και δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους. Το ποιοι περιορισμοί ή προϋποθέσεις πρέπει να θεωρηθούν δικαιολογημένοι και, ως τέτοιοι, να διατηρηθούν προκύπτει από την παρ. 4 του άρθρου 2[51] και την παρ. 2 του άρθρου 3[52], όπως τροποποιήθηκαν με την υποπαράγραφο Ε. 2 της παρ. Ε΄ του πρώτου άρθρου του ν. 4152/2013[53], καθώς και από το άρθρο 3 του ν. 4442/2016 («Νέο πλαίσιο για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και άλλες διατάξεις»)[54]. Στο ίδιο πλαίσιο, η Επιτροπή Ανταγωνισμού σε σχετική Γνωμοδότησή[55] της έχει αναγνωρίσει ότι «ορισμένος βαθμός ρύθμισης των επίμαχων επαγγελμάτων [ενν. των ελευθέριων επαγγελμάτων] μπορεί να δικαιολογείται, ιδιαίτερα εν όψει του ότι οι σχετικές υπηρεσίες έχουν επιπτώσεις σε τρίτους, και ότι ορισμένες επαγγελματικές υπηρεσίες θεωρείται ότι παράγουν δημόσια αγαθά, επωφελή για το κοινωνικό σύνολο γενικότερα. Επομένως, ρυθμίσεις για τη διατήρηση της ποιότητας των επαγγελματικών υπηρεσιών και την προστασία των καταναλωτών μπορεί να είναι απαραίτητες».

Δ.2. Αξιολόγηση αιτήματος Υπουργείου Οικονομικών

Δ.2.1. Δημόσιο συμφέρον

31. Στην έννοια της προσωπικής ελευθερίας και στην αρχή της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας του ατόμου περιλαμβάνεται και η επαγγελματική ελευθερία, δηλαδή η ελευθερία επιλογής και άσκησης επαγγέλματος. Στην ελευθερία αυτή μπορεί να επιβληθούν από το νομοθέτη περιορισμοί είτε με τη μορφή αρνητικών όρων και απαγορεύσεων είτε με τη μορφή θετικών υποχρεώσεων προς ενέργεια, πριν από την επιλογή ή και κατά την άσκηση του επαγγέλματος. Οι όροι και οι προϋποθέσεις που τάσσονται από το νομοθέτη για την επιλογή και την άσκηση του επαγγέλματος είναι συνταγματικά επιτρεπτοί, όταν ορίζονται γενικά και κατά τρόπο αντικειμενικό, δικαιολογούνται δε από αποχρώντες λόγους δημόσιου ή κοινωνικού συμφέροντος, οι οποίοι, σε κάθε

51 Το κείμενο της διάταξης της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3919/2011 (μετά την τροποποίηση αυτού με την υποπαρ. Ε.2 της παρ. Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013) έχει ως ακολούθως: «4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, είναι δυνατή η θέσπιση παρεκκλίσεως σε σχέση προς ορισμένο επάγγελμα από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και της παραγράφου 1 του άρθρου 3, εάν: I. Με τον περιορισμό αυτόν επιδιώκεται η εξυπηρέτηση επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και II. Ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτησή του και, από απόψεως εντάσεως της επεμβάσεως στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιδιωκομένου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και III. Ο περιορισμός αυτός δεν εισάγει άμεσα ή έμμεσα διακρίσεις ανάλογα με την ιθαγένεια ή όσον αφορά τις επιχειρήσεις ανάλογα με την έδρα τους». Με τις διατάξεις της παραγράφου Ε΄ επιτρέπεται υπό όρους η επαναφορά περιορισμών του τύπου που παρατίθενται στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3919/2011 (Α΄ 32), καθώς και ορισμένων συστημάτων αδειοδότησης, όπως αυτά αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου. Οι εν λόγω περιορισμοί και τα συστήματα αδειοδότησης είχαν καταργηθεί είτε επειδή παρήλθε η προθεσμία της παρ. 3 του άρθρου 2 και της παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011, είτε βάσει της προαναφερόμενης γενικής καταργητικής ρήτρας της παρ. 16 του άρθρου 4 του ν. 4038/2012 (βλ. σχετικά αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής των νόμων 4046/2012, 4093/2012 και 4127/2013»).

52 Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 3 του ν. 3919/2011 «2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών εντός τεσσάρων (4) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, είναι δυνατή η θέσπιση εξαιρέσεως ως προς ορισμένο επάγγελμα από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου, αν η διατήρηση του νομικού καθεστώτος της προηγούμενης διοικητικής άδειας επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος και με την επιφύλαξη της αρχής της αναλογικότητας». Σύμφωνα δε με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου, η οποία προστέθηκε με την υποπαρ. Ε.3. της παρ. Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013, «Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε συστήματα χορήγησης άδειας που επιβάλλονται ή επιτρέπονται από κοινοτικούς κανονισμούς ή από κοινοτικές οδηγίες, όπως αυτές ενσωματώθηκαν στο ελληνικό δίκαιο».

53 Τέλος, σημειώνεται ότι η εν λόγω τελευταία ρύθμιση της παρ. Ε του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 τροποποιεί την παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 3919/2011, η οποία προέβλεπε τις προϋποθέσεις επαναεισαγωγής περιορισμών στην πρόσβαση και την άσκηση επαγγελμάτων, με ρητή πλέον αναφορά στην παρ. 1 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου, αναφορικά με την κατάργηση αδικαιολόγητων απαιτήσεων προηγούμενης διοικητικής άδειας για την άσκηση επαγγελμάτων, χωρίς ωστόσο να τροποποιεί την παρ. 2 του τελευταίου αυτού άρθρου, η οποία ρύθμιζε τις προϋποθέσεις επαναεισαγωγής του συστήματος διοικητικής άδειας, οι οποίες ως ένα βαθμό είναι διάφορες από τις αναφερόμενες στην παρ. 4 του άρθρου 2.

54 Ανάλογη πρόβλεψη υπάρχει και στις παρ. 3 και 4 του άρθρου 3 του νόμου 3919/2011 σύμφωνα με τις οποίες «3. Κατά την υπαγωγή ορισμένης δραστηριότητας σε διαδικασία προηγούμενης γνωστοποίησης ή έγκρισης, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να προβλέπεται η διατήρηση όρων και προϋποθέσεων της κείμενης νομοθεσίας ή να αντικαθίστανται οι όροι αυτοί ή και να επιβάλλονται πρόσθετοι όροι και προϋποθέσεις που περιορίζουν την άσκηση της οικονομικής ελευθερίας, εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για την προστασία του δημοσίου συμφέροντος και, ιδίως, για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του φυσικού ή πολιτιστικού περιβάλλοντος, την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης, την ανάπτυξη όλων των τομέων της εθνικής οικονομίας, την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης και την προαγωγή της οικονομίας των ορεινών, νησιωτικών και παραμεθορίων περιοχών.

4. Αν η άσκηση συγκεκριμένης οικονομικής δραστηριότητας έχει ως συνέπεια την πρόκληση κινδύνων, οι οποίοι θίγουν διαφορετικές πτυχές του δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτό ορίζεται στην παράγραφο 3, η υποχρέωση υπαγωγής στο καθεστώς γνωστοποίησης ή έγκρισης κρίνεται ανάλογα για τον κάθε κίνδυνο. Το προηγούμενο εδάφιο ισχύει και σε περίπτωση άσκησης περισσότερων οικονομικών δραστηριοτήτων».

55 Βλ. σχετικά Γνωμοδότηση 11/VI/2011. Το πλήρες κείμενο της Γνωμοδότησης είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο: https://www.epant.gr/Pages/DecisionsOpinions

Βλ. επίσης Γνωμοδότηση Ε.Α. 35/2016.

συγκεκριμένη περίπτωση, πρέπει να είναι συναφείς προς το αντικείμενο και το χαρακτήρα του επαγγέλματος[56]. Επιπλέον, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3844/2010 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2006/123 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά και άλλες διατάξεις»[57], ως επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος, που αναγνωρίζονται ως τέτοιοι στη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι «ιδίως: η δημόσια τάξη, η δημόσια ασφάλεια, η δημόσια υγεία, η προστασία της χρηματοοικονομικής ισορροπίας του συστήματος κοινωνικών ασφαλίσεων, η προστασία των καταναλωτών, των αποδεκτών υπηρεσιών και των εργαζομένων, η δικαιοσύνη των εμπορικών συναλλαγών, η καταπολέμηση της απάτης, η προστασία του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένου και του αστικού περιβάλλοντος, η υγεία των ζώων, η διανοητική ιδιοκτησία, η διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς, οι στόχοι κοινωνικής πολιτικής και οι στόχοι πολιτιστικής πολιτικής»[58].

Δ.2.2. Αρχή της αναλογικότητας

32. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 4 και 3 παρ. 2 του ν. 3919/2011, η διατήρηση σε ισχύ περιορισμού όπως και η απαίτηση προηγούμενης διοικητικής άδειας είναι δυνατή, εφόσον ο περιορισμός αυτός είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέσο για την εξυπηρέτηση του επιδιωκόμενου να εξυπηρετηθεί επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και, από απόψεως εντάσεως της επέμβασης στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας, τελεί σε εύλογη αναλογία προς τη σπουδαιότητα του επιτακτικού λόγου δημοσίου συμφέροντος (stricto sensu αναλογικότητα).

33. Κατά τη διάταξη του άρθρου 3 του ν. 3919/2011, καταργείται το σύστημα προηγούμενης διοικητικής άδειας, αλλά όχι και οι απαραίτητες προϋποθέσεις και τα ελάχιστα προσόντα που απαιτούνται για την άσκηση του οικείου επαγγέλματος, εφόσον δεν αντίκεινται στη διάταξη του άρθρου 2 του ιδίου νόμου. Ουσιαστικά, συνεπώς, δεν καταργούνται τα κριτήρια και η ουσιαστική αξιολόγηση των προϋποθέσεων αδειοδότησης, αλλά η γραφειοκρατική διαδικασία εκδόσεως της σχετικής άδειας, η οποία οδηγεί σε αυξημένο διοικητικό κόστος, είναι συχνά χρονοβόρα και επιβραδύνει την είσοδο νέων επαγγελματιών στην αγορά, περιορίζοντας έτσι τις επιλογές του καταναλωτή.

34. Η αρχή της αναλογικότητας είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη (άρθρο 25 παρ. 1Σ) και αποτελεί ταυτόχρονα και πρωτογενή κανόνα του κοινοτικού δικαίου (άρθρο 5 ΣΛΕΕ). Σύμφωνα με την ανωτέρω αρχή, ο επιβληθείς περιορισμός θα πρέπει να μην επιφέρει μεγαλύτερη δέσμευση του δικαιώματος, από όση επιβάλλεται για την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος[59]. Η θέσπιση συγκεκριμένων προϋποθέσεων για την είσοδο σε μια αγορά αποτελεί μέσο για να διασφαλιστεί ότι οι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στην αγορά πληρούν τα αναγκαία ποιοτικά πρότυπα, που η άσκηση της σχετικής δραστηριότητας απαιτεί[60].

Δ.2.3. Εισαγωγή άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων

35. Το άρθρο 49 ΣΛΕΕ (πρώην άρθρο 43 ΣΕΚ) επιτάσσει την κατάργηση κάθε περιορισμού σε βάρος ενός προσώπου το οποίο θέλει να εγκατασταθεί σε ένα κράτος μέλος, όταν ο εν λόγω περιορισμός μπορεί να απαγορεύσει, να παρεμποδίσει ή να καταστήσει λιγότερο ελκυστική την άσκηση από τους υπηκόους των κρατών μελών των θεμελιωδών ελευθεριών που διασφαλίζονται από τη Συνθήκη, έστω και αν αυτός ισχύει αδιακρίτως τόσο για τους ημεδαπούς όσο και για τους αλλοδαπούς[61].

Ε.1. ΑΙΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΙΔΡΥΣΗΣ ΣΧΟΛΩΝ/ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Ε.1.1. Το αίτημα διατήρησης του παραβόλου με την ανακοίνωση της έναρξης επαγγέλματος ως προς όλες τις κατηγορίες Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης, τις Ερασιτεχνικές Σχολές Χορού, και τα Ωδεία-Μουσικές Σχολές

36. Διά του αιτήματός του, το ΥΠΠΟ ζητεί αρχικά τη γνώμη της ΕΑ σχετικά με τη διατήρηση του παράβολου των 440,20 ευρώ που συνοδεύει την αίτηση ίδρυσης Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης και Χορού, βάσει της νομοθετικής εξουσιοδότησης του άρθρου 21 παρ. 1 του ν. 1158/1981[62]. Για τη διατήρηση του παραβόλου, το Υπουργείο επικαλείται ότι[63] «[α]ντιστοιχεί στο κόστος ελέγχου της ύπαρξης των απαραίτητων προϋποθέσεων για την έναρξη της επαγγελματικής δραστηριότητας (έλεγχοι από Επιτροπές, αυτοψία κλπ) και συνεπώς διασφαλίζει το δημόσιο συμφέρον στο βαθμό που επιτρέπει τον ενδελεχή έλεγχο των προβλεπόμενων τεχνικών προδιαγραφών (εξασφάλιση θεμάτων ασφάλειας και υγείας των σπουδαστών και των εργαζομένων). Επισημαίνεται ότι τυχόν κατάργηση του παραβόλου θα προξενούσε αντίστοιχη μείωση των εσόδων του Δημοσίου».

---

56 Βλ. ΣτΕ 413/1993 Ολομ., 3516/2013 Ολομ.

57 Βλ. άρθρο 9 παρ. 1 της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ και άρθρο 10 του ν. 3844/2010 (ΦΕΚ Α΄ 63).

58 Βλ. άρ. 2 του ν. 3844/2010.

59 Σύμφωνα με την απόφαση 1249/2010 ΣτΕ, η οποία παραπέμπει σε προγενέστερη νομολογία (ΣτΕ 202/1974, 1700/1995, 1129/2003): «οι νομίμως επιβαλλόμενοι περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να πληρούν τα ακόλουθα τρία κριτήρια, να είναι: α) κατάλληλοι, ήτοι πρόσφοροι για την πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού, β) αναγκαίοι, ήτοι να συνιστούν μέτρο το οποίο, σε σχέση με άλλα μέτρα που μπορεί να ληφθούν, επάγεται τον ελάχιστο δυνατό περιορισμό για τον ιδιώτη ή το κοινό, και γ) εν στενή έννοια αναλογικοί, να τελούν δηλαδή σε εύλογη σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ώστε η αναμενόμενη ωφέλεια να μην υπολείπεται της βλάβης που προκαλούν».

60 Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι η ύπαρξη αυξημένων απαιτήσεων λόγω των ειδικών γνώσεων είναι εύλογη και συμβατή με την ποιοτική διασφάλιση της παρεχόμενης υπηρεσίας OECD, Operational Manual, Version 3.0, Ιούνιος 2015, σελ. 33.

61 Βλ. αποφάσεις ΔΕΕ, υπόθεση C-140/03 Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, σκ. 27 και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία και σκ. 34, Συλλ. 2005, I-3202,3205, συνεκδ. υποθέσεις C-372/09 και C-373/09, PenarrojaFa, σκ. 50, και την εκεί παρατιθέμενη νομολογία, υπόθεση C-76/90 Sager, σκ. 12, Συλλ. 1991, I-4243, Γνωμοδότηση Επιτροπής Ανταγωνισμού 20/VI/2012, σκ. 27.

62 Σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΠΟ/ΚΑΤΕΧΝ/Δ/7388/7.2.1994 προβλέπεται το εν λόγω παράβολο και παράβολο για τη μεταστέγαση το οποίο ανέρχεται στα 146,73 ευρώ.

63 Βλ. το υπ’ αριθ. πρωτ. 8952/15.12.2016 αίτημα του ΥΠΠΟ.

37. Ο καθορισμός του ύψους του παραβόλου εναπόκειται στη Διοίκηση, η οποία έχει την υποχρέωση να αξιολογεί κατά πόσο εξυπηρετείται ο σκοπός για τον οποίο καταβάλλεται και αν είναι αναλογική η θέσπισή του ή όχι, από πλευράς επιβολής βάρους στο διοικούμενο[64]. Όσον αφορά τη διατήρηση σε ισχύ του παραβόλου εν προκειμένω, εφόσον το ύψος του δεν είναι αποτρεπτικό για την είσοδο νέων επαγγελματιών στη σχετική αγορά, ήτοι για την ίδρυση Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης και Χορού, δεν τίθεται ζήτημα εισαγωγής ρυθμιστικού εμποδίου στον ανταγωνισμό[65]. Αντίστοιχα ισχύουν και για τα απαιτούμενα παράβολα προκειμένου για την ίδρυση – μεταβίβαση των Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού, της Ανώτερης Σχολής Κινηματογράφου, του Ωδείου - Μουσικής Σχολής, όπου το ΥΠΠΟ επικαλείται τους ίδιους ακριβώς λόγους διατήρησης των παραβόλων. Συνεπώς, η διατήρηση του απαιτούμενου παραβόλου και του ύψους αυτού, στις ως άνω αναλυτικά περιγραφόμενες περιπτώσεις, δεν δημιουργεί ζήτημα εξ επόψεως ανταγωνισμού, εφόσον δεν επιφέρει υπέρμετρη και δυσανάλογη επιβάρυνση και δεν συνιστά αποτρεπτικό λόγο δραστηριοποίησης για την ίδρυση των ως άνω σχολών.

Ε.2.2. Αίτημα διατήρησης προϋπόθεσης για τον ιδρυτή ή εκπρόσωπο νομικού προσώπου να μπορεί να διδάξει κύριο μάθημα, για όλες τις κατηγορίες Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης (Ανώτερη Σχολή Δραματικής Τέχνης, Ανώτερη Σχολή Χορού και Ανώτερη Σχολή Κινηματογράφου)

38. Το ΥΠΠΟ ζητεί, επιπλέον, τη γνώμη της ΕΑ σχετικά με τη διατήρηση της απαίτησης ότι ο ιδρυτής ή ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου Ανώτερης Σχολής Δραματικής Τέχνης, Ανώτερης Σχολής Χορού και Ανώτερης Σχολής Κινηματογράφου «οφείλει να μπορεί να διδάξει κύριο μάθημα, βάσει του άρθρου 4 του ν. 1158/1981 σε συνδυασμό με τα άρθρα 3 και 23 του π.δ. 370/1983 και 372/1983, όπως ισχύουν»[66].

39. Αναφορικά με το ζήτημα της ύπαρξης των ειδικών προσόντων στο πρόσωπο του ιδρυτή ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου των ως άνω κατηγοριών σχολών καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο αίτημα του ΥΠΠΟ[67], η προαναφερθείσα διάταξη δεν έρχεται σε αντίθεση με το ν. 3844/2010 και το ν. 3919/2011, διότι δεν δημιουργεί περιορισμό στην πρόσβαση στη δραστηριότητα, καθώς οι ενδιαφερόμενοι, είτε έχουν τα απαιτούμενα προσόντα, είτε μπορούν να δημιουργήσουν νομικό πρόσωπο, στο οποίο θα συμμετέχει φυσικό πρόσωπο με τα απαιτούμενα προσόντα. Επίσης, σύμφωνα με το ΥΠΠΟ η εν λόγω απαίτηση αιτιολογείται από μια σειρά επιτακτικών λόγων δημοσίου συμφέροντος[68] και συγκεκριμένα:

- «Ανάγκη εξασφάλισης υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης (διότι αφορά στην παροχή υψηλού επιπέδου επαγγελματικής καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και την λήψη αναγνωρισμένου διπλώματος/πτυχίου σπουδών)»
- «Στόχοι πολιτιστικής πολιτικής (εποπτεία της ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης από δημόσια αρχή σύμφωνα με την προαναφερόμενη νομοθεσία)»
- «Προστασία των αποδεκτών των υπηρεσιών i) η παρεχόμενη εκπαίδευση απαιτεί αυξημένη πνευματική και σωματική προσπάθεια, γι’ αυτό και είναι απαραίτητο να παρέχεται σε εγκεκριμένους χώρους από εγκεκριμένο προσωπικό που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, ii) μόνο οι αναγνωρισμένες Σχολές δύνανται να χορηγούν τους προβλεπόμενους τίτλους σπουδών (διπλώματα ή πτυχία)»
- «Διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς».

40. Οι ανωτέρω διατάξεις εισάγουν περιορισμούς στη συνταγματικώς κατοχυρούμενη ελευθερία ασκήσεως επιχειρηματικής δραστηριότητας των ενδιαφερομένων, καθώς προϋπόθεση για την χορήγηση της αδείας ιδρύσεως και λειτουργίας τέτοιας σχολής αποτελεί η συνδρομή στο πρόσωπο του ενδιαφερομένου προσώπου των

64 Προς την ίδια κατεύθυνση βρίσκεται και ο ν. 4442/2016, και συγκεκριμένα σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 2: «Το ύψος του παραβόλου πρέπει να ορίζεται στο ελάχιστο δυνατό και να μην ξεπερνά το κόστος που είναι απολύτως αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους αποδίδεται, να είναι ανάλογο του μεγέθους και του είδους της δραστηριότητας και εύλογο, ώστε να μην αποτρέπει την έναρξη της οικονομικής δραστηριότητας».

65 Βλ. την υπ’ αριθ. 15/VI/2012 Γνωμοδότηση ΕΑ, στην οποία ελήφθησαν υπόψη και οι αρχές που αποτυπώνονται στον Οδηγό Αξιολόγησης Συνθηκών Ανταγωνισμού του ΟΟΣΑ – τόμος Ι (έκδοση 2.0), σελ. 12.

66 Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 ν. 1158/1981: «Αρθρον 4 - Άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας

1. Η άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας Ανωτέρας Σχολής Καλλιτεχνικής Εκπαιδεύσεως χορηγείται δι` αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών, δημοσιευομένης διά της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως εις:

α) Έλληνας πολίτας εφ` όσον

1) έχουν συμπληρώσει το 21ον έτος της ηλικίας των,

2) έχουν εκπληρώσει τας στρατιωτικάς των υποχρεώσεις ή έχουν νομίμως απαλλαγή τούτων,

3) δεν είναι ανυπότακτοι ή δεν έχουν καταδικασθή τελεσιδίκως επί λιποταξία,

4) δεν έχουν καταδικασθή δι` οιονδήποτε αδίκημα εκ των αποτελούντων κώλυμα προς διορισμόν εις δημοσίαν θέσιν,

5) απολαύουν των πολιτικών δικαιωμάτων και δεν έχουν κηρυχθή εις απαγόρευσιν ή δικαστικήν αντίληψιν ή πτώχευσιν και

6) Είναι κάτοχοι τίτλου σπουδών που παρέχει δικαίωμα διορισμού σε θέση καθηγητή κύριου μαθήματος της σχολής για την οποία ζητούν την ίδρυση.

β) Νομικά εν γένει Πρόσωπα Δημοσίου ή Ιδιωτικού Δικαίου και Εταιρείας, εφ` όσον η πλειοψηφία της Διοικήσεως ανήκει εις Ελληνας πολίτας, επιδιώκονται δε διά του καταστατικού των μορφωτικοί και πολιτιστικοί σκοποί.

Προκειμένου περί Εταιρειών και Ν.Π.Ι.Δ. αι προυποθέσεις του εδαφίου α` δέον όπως συντρέχουν εις τον οριζόμενον υπ` αυτών εκπρόσωπον εκ των μελών ή των Διοικούντων αυτά.

Για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου Εθνικό Θέατρο, Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος και Εθνική Λυρική Σκηνή δεν ισχύουν οι προϋποθέσεις του στοιχείου 6 της περίπτωσης α της παρούσας παραγράφου, για τον οριζόμενο από αυτά ως εκπρόσωπό τους ή αρμόδιο για τη Διεύθυνση αυτών».

Βλ. και άρθρα 3, 23 του π.δ. 370/1983 και 3, 23 του π.δ. 372/1983 (ανωτέρω), που προβλέπουν τα προσόντα των καθηγητών και το είδος του πτυχίου που απαιτείται για τη διδασκαλία εκάστου μαθήματος.

67 Βλ. την υπ’ αριθ. πρωτ. 8952/15.12.2016 αίτημα του ΥΠΠΟ.

68 Το Υπουργείο Πολιτισμού παραπέμπει στο άρθρο 4, παρ. 8 και την αιτιολογική σκέψη (40) της οδηγίας 2006/123/ΕΚ.

ως άνω καθοριζομένων προσόντων. Ειδικότερα, ο περιορισμός που αφορά στην ίδρυση Ανώτατης Δραματικής Σχολής, Ανώτατης Σχολής Χορού και Ανώτερης Σχολής Κινηματογράφου ανάγεται στο πρόσωπο του ενδιαφερομένου να ασκήσει την αντίστοιχη δραστηριότητα και σχετίζεται με απαιτούμενα προσόντα, και δη σπουδές / αποκτηθείσα εμπειρία και δικαίωμα διδασκαλίας, ενώ αφορά στον φορέα της οικονομικής δραστηριότητας και όχι στα πρόσωπα που παρέχουν την εκπαίδευση. Ο περιορισμός αυτού του είδους έχει υποκειμενικό χαρακτήρα και δεν περιλαμβάνεται στη ρύθμιση του άρθρου 2 παρ. 2 του ν. 3919/2011. Η θέσπιση του τυπικού προσόντος του τίτλου σπουδών που παρέχει δικαίωμα διορισμού σε θέση καθηγητή της Σχολής της οποίας ζητούν την ίδρυση (δικαίωμα διδασκαλίας) το οποίο πρέπει να πληρούν οι ιδρυτές – φυσικά πρόσωπα, ή οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων συνιστά περιορισμό της δυνατότητας άσκησης της εν λόγω οικονομικής δραστηριότητας στο μέτρο που αποκλείει όσα πρόσωπα δεν διαθέτουν το προσόν αυτό.

41. Κατά τα ανωτέρω, οι περιορισμοί που τίθενται στην πρόσβαση σε μία οικονομική δραστηριότητα πρέπει να επιδιώκουν την ικανοποίηση σκοπών δημοσίου συμφέροντος και να είναι συναφείς προς τους σκοπούς αυτούς. Ο περιορισμός αυτός της οικονομικής ελευθερίας αποσκοπεί κατ’ αρχήν στην εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος, στη διασφάλιση, δηλαδή, εχεγγύων για την επιτέλεση του έργου των σχολών αυτών, καθώς επίσης και στην προστασία των εγγραφομένων σε αυτές[69]. Πρέπει εντούτοις, επιπλέον, να εξετασθεί αν κατά την θέσπιση της σχετικής ρυθμίσεως έχουν τηρηθεί οι απαιτήσεις της αρχής της αναλογικότητας, ιδίως δε αν ο ανωτέρω σκοπός δημοσίου συμφέροντος θα μπορούσε πλήρως να επιτευχθεί με την πρόβλεψη ηπιότερου μέτρου. Όπως έχει ήδη εκτεθεί, στα άρθρα 15 και 16 ν. 1158/1981 προβλέπεται η υποχρεωτική διεύθυνση της Σχολής από πρόσωπο που έχει τα καθοριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων αυτών προσόντα (διπλώματα ή πτυχία ή / και προϋπηρεσία)[70]. Κατά την έννοια δε των σχετικών διατάξεων, ο Διευθυντής Σπουδών καθορίζει τη σύνθεση και τον αριθμό των Καθηγητών, μαζί με τον ιδιοκτήτη εκάστης Σχολής ή τον εκπρόσωπο του νομικού προσώπου. Περαιτέρω, ο Διευθυντής Σπουδών είναι υπεύθυνος για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της Σχολής, στο πλαίσιο των κειμένων διατάξεων, μεριμνά δε για την άρτια οργάνωση της εκπαίδευσης, προΐσταται των καθηγητών της Σχολής και ασκεί πειθαρχικά καθήκοντα επί των σπουδαστών αυτής. Δεν δύναται να λειτουργήσει Σχολή χωρίς προηγουμένη έκδοση της απόφασης έγκρισης της πρόσληψης του Διευθυντή Σπουδών. Με τη ρύθμιση αυτή, εξασφαλίζεται η εκπαιδευτική και καλλιτεχνική διεύθυνση των Σχολών από πρόσωπα που κατέχουν τα αναγκαία προς τούτο προσόντα και παρέχουν τα εχέγγυα για την επιτέλεση του συγκεκριμένου έργου των ανωτέρω, ιδιαίτερης φύσης, σχολών. Εξάλλου, με συγκεκριμένες διατάξεις θεσπίζονται ειδικές ρυθμίσεις για τις κτιριακές εγκαταστάσεις, το διδακτικό προσωπικό και τον αριθμό των μαθητών κάθε σχολής καθώς και για την εποπτεία της λειτουργίας των σχολών από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου

69 Πρβλ. ΣτΕ 141/2012.

70 Σύμφωνα με τα εν λόγω άρθρα: «Αρθρον 15 - Διδακτικόν Προσωπικόν. Καθήκοντα - Υποχρεώσεις Διευθυντού. Περιορισμοί Διευθυντού και Καθηγητών. «1. Το διδακτικόν προσωπικόν εκάστης Σχολής Καλλιτεχνικής Εκπαιδεύσεως αποτελείται εκ του Διευθυντού Σπουδών και των καθηγητών.

2. Η σύνθεσις και ο αριθμός των Καθηγητών καθορίζεται υπό του Ιδιοκτήτου εκάστης Σχολής ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου και του Διευθυντού Σπουδών αυτής, αναλόγως πρός το αναλυτικόν και ωρολόγιον πρόγραμμα των διδασκομένων μαθημάτων.

3. Ο Διευθυντής Σπουδών είναι υπεύθυνος διά την ομαλήν και απρόσκοπτον λειτουργίαν της Σχολής, εν τω πλαισίω των κειμένων διατάξεων, μεριμνά διά την αρτίαν οργάνωσιν της εκπαιδεύσεως, προΐσταται των καθηγητών της Σχολής και ασκεί πειθαρχικά καθήκοντα επί των σπουδαστών αυτής.

{…}

Άρθρο 16 - Προσόντα Διευθυντού Σπουδών-Καθηγητών Πρόσληψις.

1. Ο Διευθυντής Σπουδών εκάστης Σχολής προσλαμβάνεται υπό του ιδιοκτήτου αυτής και προκειμένου περί νομικών προσώπων, υπό του Διοικητικού Συμβουλίου των, κατόπιν εγκρίσεως του Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών, μετά γνώμην της εν άρθρω 25 Γνωμοδοτικής Επιτροπής. Εν ουδεμία περιπτώσει δύναται να λειτουργήση Σχολή άνευ προηγουμένης εκδόσεως της ανωτέρω εκδόσεως αποφάσεως.

2. Ο Διευθυντής Σπουδών δέον όπως είναι :

α) Των Σχολών Δραματικής Τέχνης:

1) Πτυχιούχος Ανωτάτης Σχολής ημεδαπής ή αλλοδαπής, ειδικότητος θεατρολογίας ή

2) Πτυχιούχος ή Διπλωματούχος ανεγνωρισμένης ημεδαπής ή αλλοδαπής Δραματικής Σχολής, με δεκαετή ευδόκιμον προϋπηρσίαν εις το θέατρον ή εις Δραματικήν Σχολήν ως καθηγητής και διοικητικάς ικανότητας.

β) Των Σχολών Χορού: Πτυχιούχος ή Διπλωματούχος καθηγητής Χορού, ανεγνωρίσμένης ημεδαπής ή αλλοδαπής Σχολής Χορού, με αποδεδειγμένα ανώτερα προσόντα καλλιτεχνικής επιδόσεως, με δεκαετή προϋπηρεσίαν ως Διευθυντής ή Καθηγητής Σχολής Χορού και διοικητικάς ικανότητας.

γ) Των Σχολών Κινηματογραφίας-Τηλεοράσεως:

1) Πτυχιούχος Ανωτάτης Σχολής της ημεδαπής ή ανεγνωρισμένης ισοτίμου Σχολής της αλλοδαπής, έχων δίπλωμα ή πτυχίον μιας των ειδικοτήτων των καθοριζομένων διά της παρ. 1 περ. γ` του άρθρου 3 του παρόντος νόμου ή τριετή, τουλάχιστον, ευδόκιμον άσκησιν του επαγγέλματος μιας των ειδικοτήτων της ως άνω παραγράφου του άρθρου 3, ή

2) Πτυχιούχος ανεγνωρισμένης Ανωτάτης Σχολής της αλλοδαπής, ειδικότητος Κινηματογράφου-Τηλεοράσεως.

3. Ο Διευθυντής Σπουδών δύναται να διδάσκη το μάθημα της ειδικότητός τον.

4. Ο Διευθυντής δέον να κατοική εις απόστασιν ούχι ανωτέραν των σαράντα χιλιομέτρων, από του τόπου ένθα λειτουργεί ή Σχολή και δεν δύναται να είναι συγχρόνως Διευθυντής εις ετέραν Σχολήν.

*** Η παρ. 4 καταργήθηκε με το άρθρο 50 περ.ια΄ ν.3905/2010, ΦΕΚ Α΄ 219/23.12.2010.

5. Διά Προεδρικών Διαταγμάτων, εκδιδομένων προτάσει των Υπουργών Πολιτισμού και Επιστημών και Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθορίζονται τα προσόντα και τα υποβαλλόμενα διά την πρόσληψιν του λοιπού διδακτικού προσωπικού δικαιολογητικά.

6. Η πρόσληψις των Καθηγητών διενεργείται υπό του ιδιοκτήτου της Σχολής, μετά γνώμην του Διευθυντού Σπουδών αυτής, δι` εν τουλάχιστον σχολικόν έτος και εγκρίνεται υπό του Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών. […]»

Πολιτισμού. Ειδικότερα, η ρύθμιση και η εποπτεία της λειτουργίας των εν λόγω Σχολών ασκείται πλήρως σύμφωνα με τα άρθρα 6, 8, 17 - 22, 25 του ν. 1158/1981. Σε κάθε περίπτωση η οικονομική δραστηριότητα ίδρυσης σχολής τελεί υπό τον έλεγχο της κρατικής εξουσίας, η οποία διαθέτει τα πρόσφορα μέσα και να ενεργοποιήσει τους ελεγκτικούς του μηχανισμούς, χωρίς να απαιτείται προς τούτο να περιορίζεται η ελευθερία παροχής υπηρεσιών[71] και κατ’ επέκταση ο ανταγωνισμός.

42. Με τις ρυθμίσεις αυτές τίθενται όροι ως προς τη λειτουργία των σχολών αυτών και περιορίζεται, αντιστοίχως, η ελευθερία οικονομικής διευθύνσεώς τους από τους ιδιοκτήτες τους, χάριν της διασφαλίσεως της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών[72].

43. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα, η περαιτέρω απαίτηση για την συνδρομή ειδικών προσόντων και στο πρόσωπο του ιδιοκτήτη της σχολής, μολονότι η εκπαιδευτική και καλλιτεχνική διεύθυνση αυτής ανατίθεται σε κάθε περίπτωση σε πρόσωπο που διαθέτει τα σχετικά προσόντα, ενώ η λειτουργία της σχολής περιορίζεται από τους όρους του νόμου και τελεί πάντοτε υπό την εποπτεία των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Πολιτισμού, εισάγει περιορισμό της οικονομικής ελευθερίας, ο οποίος βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του επιδιωκομένου σκοπού δημοσίου συμφέροντος[73]. Ο σκοπός αυτός διασφαλίζεται πλήρως με την πρόβλεψη της θέσης του Διευθυντή Σπουδών, που σύμφωνα με το νόμο πρέπει να υφίσταται σε κάθε Σχολή, ανεξαρτήτως νομικής μορφής, και να φέρει τα απαιτούμενα προσόντα του άρθ. 4 του ν. 1158/1981. Ο ρόλος του Διευθυντή Σπουδών κάθε κατηγορίας σχολής καλλιτεχνικής εκπαίδευσης εκφράζει τη βούληση του νομοθέτη να τεθούν ποιοτικά κριτήρια για τη διεύθυνση των σχολών και να είναι σε θέση το κράτος να ασκεί έλεγχο για την επαλήθευση της επαγγελματικής ακεραιότητας και ικανότητας των συγκεκριμένων προσώπων. Συνεπώς, με τη θέση και τα απαιτούμενα προσόντα του Διευθυντή Σπουδών διασφαλίζεται η παροχή υψηλού επιπέδου εκπαιδευτικών υπηρεσιών και πληρούται ο συναφής σκοπός του δημοσίου συμφέροντος στην εκπαίδευση.

44. Ενόψει των ανωτέρω, οι σχετικές ρυθμίσεις, καθ’ ο μέρος απαιτούν τη συνδρομή των επίμαχων προσόντων όχι μόνον στο πρόσωπο του Διευθυντή Σπουδών, αλλά και στο πρόσωπο του ιδρυτή ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου των Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης, εισάγουν δυσανάλογο περιορισμό της οικονομικής ελευθερίας, ενώ η εκπλήρωση του εν λόγω σκοπού δημοσίου συμφέροντος θα μπορούσε να επιτευχθεί εξίσου αποτελεσματικά με λιγότερο παρεμβατικά και ηπιότερα μέσα[74]. Συνεπώς, η υπό εξέταση προϋπόθεση δεν μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για τη διασφάλιση του ως άνω σκοπού δημοσίου συμφέροντος[75], ούτε stricto sensu αναλογική και ως εκ τούτου προτείνεται η κατάργηση όλων των προαναφερόμενων περιορισμών που αναφέρονται στο φυσικό πρόσωπο του ιδρυτή ή στον εκπρόσωπο του νομικού προσώπου αντιστοίχως[76].

45. Εν κατακλείδι, λαμβάνοντας υπόψη κατά τα ανωτέρω ότι, δηλαδή, ο περιορισμός οφείλει να μην είναι επαχθέστερος από πλευράς έντασης και διάρκειας από το αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου αποτελέσματος μέτρο, η υπό εξέταση απαίτηση δεν τελεί σε εύλογη αναλογία προς την ένταση επέμβασης στη σφαίρα της οικονομικής ελευθερίας που επισύρει. Προτείνεται συνεπώς η κατάργηση των εν λόγω περιορισμών[77].

Ε.2.3. Αίτημα διατήρησης προϋπόθεσης για τον ιδρυτή ή εκπρόσωπο νομικού προσώπου Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού να διαθέτει Δίπλωμα Καθηγητή Χορού ή 15ετή εμπειρία

46. Αντίστοιχα με τα εκτεθέντα σε σχέση με την Ανώτερη Δραματική Σχολή, την Ανώτερη Σχολή Χορού και την Ανώτερη Σχολή Κινηματογράφου ισχύουν και για την ίδρυση Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού. Το ΥΠΠΟ[78], αναφορικά με το ζήτημα της ύπαρξης των ειδικών προσόντων στο πρόσωπο του ιδρυτή ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου[79], εκτιμά «ότι η διάταξη δεν έρχεται σε αντίθεση με το ν. 3844/2010 και το ν. 3919/2011, καθώς δεν δημιουργεί περιορισμό στην πρόσβαση στην δραστηριότητα καθώς οι ενδιαφερόμενοι, είτε έχουν τα απαιτούμενα προσόντα, είτε μπορούν να δημιουργήσουν νομικό πρόσωπο, στο οποίο θα συμμετέχει φυσικό πρόσωπο με τα απαιτούμενα προσόντα. Δεν υπάρχει περιορισμός ούτε στη νομική μορφή, ούτε στο ποσοστό όταν πρόκειται για εταιρείες». Το ΥΠΠΟ επικαλείται επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος[80], που συνίστανται στα εξής:

- «Ανάγκη εξασφάλισης υψηλού επιπέδου εκπαίδευ-

71 Πρβλ. υπόθεση C-147/86, Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελλάδος, σκ. 10, Συλλ. 1988, σελ. 01637.

72 Πρβλ. ΣτΕ 141/2012.

73 Πρβλ. ΣτΕ 141/2012.

74 Για την ίδρυση ιδιωτικών μουσικών ιδρυμάτων, λ.χ., δεν προβλέπεται αντίστοιχος περιορισμός, αλλά προβλέπεται ότι στην περίπτωση κατά την οποία οι ιδιοκτήτες δεν είναι ταυτόχρονα και Διευθυντές Σπουδών, δεν επιτρέπεται να επεμβαίνουν στα καθήκοντα του Διευθυντή Σπουδών και του διδακτικού προσωπικού, (βλ. άρθρο 18 του β.δ. 16/1966).

75 Βλ. ΣτΕ

76 Αντίστοιχα έκρινε η ΕΑ και στην γνωμοδότηση 20/2012 για τα επαγγέλματα του Υπουργείου Παιδείας

77 Για λόγους πληρότητας επισημαίνεται ότι η προϋπόθεση της συνδρομής ειδικών προσόντων στο πρόσωπο του ιδρυτή ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου δεν δημιουργεί ζήτημα εισαγωγής άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων και δεν εγείρει ζητήματα άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων αναφορικά με την ιθαγένεια των αιτούμενων προσώπων να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά. Η πρόβλεψη του άρθρου 4 του ν. 1158/1981, όπως εξειδικεύεται μέσω των αντίστοιχων προεδρικών διαταγμάτων, για την απαιτούμενη ελληνική ιθαγένεια καταργήθηκε με τη διάταξη του άρθρου 2 του π.δ. 187/1991, σύμφωνα με την οποία «Η άδεια ίδρυσης και λειτουργίας των Σχολών Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης του ν. 1158/1981, των Ερασιτεχνικών Σχολών Χορού του π.δ/τος 457/1983 και των Ιδιωτικών Μουσικών Ιδρυμάτων του β.δ/τος 16/1966 χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και σε υπηκόους Κρατών - Μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται».

78 Βλ. το υπ’ αριθ. πρωτ. 8952/15.12.2016 αίτημα του ΥΠΠΟ.

79 Ήτοι η απαίτηση ο ιδρυτής ή ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου κατά τα ανωτέρω να μπορεί να διδάξει κύριο μάθημα (άρθρο 4 του ν. 1158/1981).

80 Όπως περιγράφονται στο άρθρο 4, παρ. 8 και την αιτιολογική σκέψη (40) της Οδηγίας 2006/123/ΕΚ .

σης (διότι αφορά στην παροχή υψηλού επιπέδου επαγγελματικής καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και την λήψη αναγνωρισμένου διπλώματος/πτυχίου σπουδών)»

- «Στόχοι πολιτιστικής πολιτικής (εποπτεία της ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης από δημόσια αρχή σύμφωνα με την προαναφερόμενη νομοθεσία)»

- «Προστασία των αποδεκτών των υπηρεσιών i) η παρεχόμενη εκπαίδευση απαιτεί αυξημένη πνευματική και σωματική προσπάθεια, γι’ αυτό και είναι απαραίτητο να παρέχεται σε εγκεκριμένους χώρους από εγκεκριμένο προσωπικό που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου, ii) μόνο οι αναγνωρισμένες Σχολές δύνανται να χορηγούν τους προβλεπόμενους τίτλους σπουδών (διπλώματα ή πτυχία)»

- «Διατήρηση της εθνικής ιστορικής και καλλιτεχνικής κληρονομιάς».

47. Και στην περίπτωση του ιδρυτή Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού ο περιορισμός ανάγεται στο πρόσωπο του ενδιαφερομένου να ασκήσει τη δραστηριότητα, και σχετίζεται με απαιτούμενα προσόντα, όπως σπουδές, αποκτηθείσα εμπειρία και δικαίωμα διδασκαλίας[81]. Για το ζήτημα αυτό έκρινε και το Συμβούλιο της Επικρατείας στην απόφαση υπ’ αριθ. 141/2012[82], αποφαινόμενο ότι «η περαιτέρω απαίτηση για την συνδρομή ειδικών προσόντων σχετιζομένων με την τέχνη του χορού και στο πρόσωπο του ιδιοκτήτη της σχολής, μολονότι η εκπαιδευτική και καλλιτεχνική διεύθυνση αυτής ανατίθεται σε κάθε περίπτωση σε πρόσωπο που διαθέτει τα σχετικά προσόντα, ενώ η εξουσία οικονομικής διευθύνσεως της σχολής περιορίζεται από τους όρους του νόμου και τελεί πάντοτε υπό την εποπτεία των αρμοδίων οργάνων του Υπουργείου Πολιτισμού, εισάγει περιορισμό της οικονομικής ελευθερίας, ο οποίος βαίνει πέραν του αναγκαίου μέτρου για την επίτευξη του επιδιωκομένου σκοπού δημοσίου συμφέροντος». Σχετικώς, ελήφθη υπόψη ότι βάσει των σχετικών διατάξεων, ο Διευθυντής Σπουδών είναι υπεύθυνος για την διαμόρφωση και εφαρμογή του προγράμματος διδασκαλίας καθώς και για κάθε ζήτημα συνδεόμενο εν γένει με την εκπαιδευτική λειτουργία της σχολής, άρα με τη ρύθμιση αυτή, εξασφαλίζεται η εκπαιδευτική και καλλιτεχνική διεύθυνση των ερασιτεχνικών σχολών χορού από πρόσωπα που κατέχουν τα αναγκαία προς τούτο προσόντα και παρέχουν τα εχέγγυα για την επιτέλεση του συγκεκριμένου έργου των ανωτέρω, ιδιαίτερης φύσης, σχολών. Εξάλλου, το ΣτΕ υπογράμμισε ότι με τις διατάξεις τόσο του π.δ. 457/1983 όσο και των άρθρων 17-22 του ν. 1158/1981, οι οποίες εφαρμόζονται και στις ερασιτεχνικές σχολές χορού δυνάμει του άρθρου 15 του ν. 1348/1983 (Α΄ 47), θεσπίζονται ειδικές ρυθμίσεις για τις κτιριακές εγκαταστάσεις, το διδακτικό προσωπικό και τον αριθμό των μαθητών κάθε σχολής καθώς και για την εποπτεία της λειτουργίας των σχολών από τα αρμόδια όργανα του Υπουργείου Πολιτισμού και ότι με τις ρυθμίσεις αυτές τίθενται όροι ως προς τη λειτουργία των σχολών αυτών και περιορίζεται, αντιστοίχως, η ελευθερία οικονομικής διευθύνσεώς τους από τους ιδιοκτήτες τους, χάριν της διασφαλίσεως της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών. Κατά συνέπεια, ισχύουν και για τις ερασιτεχνικές σχολές χορού όσα τέθηκαν ανωτέρω υπό παραγράφους 41 επ. και, βάσει του ως άνω σκεπτικού, προτείνεται η κατάργηση του εν λόγω περιορισμού.

48.Από την εν λόγω προϋπόθεση που τάσσει το άρθρο 4 του ν. 1158/1981 δεν προκύπτει σαφώς διατυπωμένος και θεμιτός στόχος δημοσίου συμφέροντος, ενώ επίσης σημειώνεται ότι σε σχέση με το ζήτημα της ύπαρξης των ειδικών προσόντων στο πρόσωπο του ιδρυτή ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου, το ΥΠΠΟ δεν αιτιολογεί ειδικώς την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα της εν λόγω προϋπόθεσης. Η γενική επίκληση ότι επειδή στις εταιρίες δεν υπάρχει περιορισμός στην επιλογή της νομικής μορφής και στο ποσοστό συμμετοχής των εταίρων, η απαίτηση για την ύπαρξη ειδικών προσόντων δεν καθίσταται δεσμευτική για τον ιδρυτή, δεν αναιρεί τον χαρακτήρα του περιορισμού και δεν υποκαθιστά το κριτήριο της αναλογικότητας.

49. Σε κάθε περίπτωση η οικονομική δραστηριότητα ίδρυσης σχολής τελεί υπό τον έλεγχο της κρατικής εξουσίας, η οποία διαθέτει τα πρόσφορα μέσα και να ενεργοποιήσει τους ελεγκτικούς του μηχανισμούς, για να προστατεύει, τα συμφέροντα για τα οποία φέρει ευθύνη, χωρίς να απαιτείται προς τούτο να περιορίζει την ελευθερία εγκατάστασης και παροχής υπηρεσιών[83] και κατ’ επέκταση τον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου προτείνεται η κατάργηση του περιορισμού που υφίσταται στο πρόσωπο του ιδρυτή Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού[84,85].

Ε.2.4. Αίτημα διατήρησης προϋπόθεσης για τη Διεύθυνση Ωδείου - Μουσικής Σχολής

50. Το ΥΠΠΟ ζητεί τη γνώμη της ΕΑ σχετικά με τη διατήρηση της απαίτησης ότι ο Διευθυντής μπορεί να διευθύνει περιορισμένο αριθμό Ωδείων και Μουσικών Σχολών και παραρτημάτων αυτών, σύμφωνα με το άρθρο 13 του β.δ. 16/1966, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει μετά το άρθρο 10 του ν. 3207/2003.

51. Το συγκεκριμένο αίτημα του ΥΠΠΟ δεν μπορεί να αξιολογηθεί υπό το πρίσμα του ν. 3919/2011. Το άρθρο 3 του ν. 3919/2011 ορίζει ότι οι διατάξεις του νόμου έχουν εφαρμογή στην πρόσβαση και στην άσκηση επαγγελμάτων και κάθε μη μισθωτής οικονομικής δραστηριότητας που παρέχεται κατά κανόνα έναντι αμοιβής. Στην υπό εξέταση περίπτωση ο Διευθυντής Σπουδών έχει σχέση μισθωτής εργασίας με τα Ωδεία και τις Μουσικές Σχολές. Κατά συνέπεια, ο περιορισμός που προβλέπεται στο άρθρο 10, παρ. 13, περ. β’ του ν. 3207/2003 σχετικά με τον αριθμό των Μουσικών εκπαιδευτηρίων προς άσκηση καθηκόντων Διευθυντή δεν εμπίπτει στις διατάξεις των

81 Βλ. άρθρο 5 του π.δ. 457/1983, ανωτέρω παρ. 14 υποσημ. 40.

82 Βλ. σελ. 8.

83 Πρβλ. υπόθεση C-147/86, Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελλάδος, σκ. 10, Συλλ. 1988, σελ. 01637.

84 Αντίστοιχα έκρινε η Επιτροπή και στην γνωμοδότηση 20/2012 για τα επαγγέλματα του Υπουργείου Παιδείας

85 Επισημαίνεται, τέλος, ότι η προϋπόθεση της συνδρομής ειδικών προσόντων στο πρόσωπο του ιδρυτή ή του εκπροσώπου του νομικού προσώπου δεν δημιουργεί ζήτημα εισαγωγής άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων, όπως ισχύει αντίστοιχα και για την περίπτωση ίδρυσης των άλλων τριών κατηγοριών Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης.

άρθ. 1 και 2 του ν. 3919/2011 σχετικά με την ελεύθερη πρόσβαση και την άσκηση του επαγγέλματος[86]. Επομένως, το αίτημα του ΥΠΠΟ για τη διατήρηση της εν λόγω απαίτησης δεν εμπίπτει στο πλαίσιο αξιολόγησης των πιθανών συνεπειών στον ανταγωνισμό που μπορεί να επέλθουν λόγω της θέσπισης της συγκεκριμένης διάταξης. Όπως προαναφέρθηκε, σύμφωνα με το αρ. 23 ν. 3959/2011, η ΕΑ γνωμοδοτεί επί νομοθετικών κανόνων και ρυθμίσεων που εισάγουν εμπόδια στη λειτουργία του ελεύθερου ανταγωνισμού, δημιουργώντας στρεβλώσεις, ωστόσο εν προκειμένω, δεν πρόκειται για κανονιστικό περιορισμό που εισάγει αντίστοιχα εμπόδια.

Για τους λόγους αυτούς

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού γνωμοδοτεί ομοφώνως ως ακολούθως:

1. Προτείνει την κατάργηση της υποχρέωσης του Ιδρυτή ή Εκπροσώπου Νομικού Προσώπου για όλες τις κατηγορίες Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης να μπορεί να διδάξει κύριο μάθημα,

2. Προτείνει την κατάργηση της υποχρέωσης του Ιδρυτή ή Εκπροσώπου Νομικού Προσώπου Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού να διαθέτει δίπλωμα ή πτυχίο αναγνωρισμένης επαγγελματικής Σχολής Χορού της ημεδαπής ή ανεγνωρισμένης ανώτερης ή ανωτάτης Σχολής Χορού της αλλοδαπής ή 15ετή ευδόκιμη διδακτική προϋπηρεσία σε αναγνωρισμένη από το Κράτος Σχολή Χορού ή 15ετή ανώτερη καλλιτεχνική σταδιοδρομία ως χορευτής ή χορογράφος κλασσικού και σύγχρονου ρεπερτορίου,

καθώς η διατήρηση των εν λόγω προϋποθέσεων, όπως περιγράφονται στο αίτημα του Υπουργείου Οικονομικών και την κείμενη νομοθεσία, δεν στοιχειοθετείται ότι είναι αναγκαία και ότι τελεί σε εύλογη αναλογία με την εξυπηρέτηση των ανωτέρω λόγων δημοσίου συμφέροντος.

3. Η υποχρέωση καταβολής παραβόλου με την ανακοίνωση έναρξης επαγγέλματος που ισχύει για όλες τις κατηγορίες Σχολών Ανώτερης Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης, Ερασιτεχνικές Σχολές Χορού και τα Ωδεία-Μουσικές Σχολές, ως περιγράφονται στο αίτημα του Υπουργείου Πολιτισμού και την κείμενη νομοθεσία, μπορούν να διατηρηθούν κατά τα ανωτέρω για τους λόγους που αναλυτικώς αναφέρονται στην παρούσα γνωμοδότηση.

4. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν αποφαίνεται σε σχέση με το αίτημα του Υπουργείου Πολιτισμού για τη διατήρηση της απαίτησης που προβλέπεται στο άρθρο 10, παρ. 13, περ. β’ του ν. 3207/2003 σχετικά με τον αριθμό των Μουσικών εκπαιδευτηρίων τα οποία μπορεί να διευθύνει ο Διευθυντής Ωδείου ή Μουσικής Σχολής, καθώς αυτός δεν εμπίπτει στις διατάξεις των άρθ. 1 και 2 του ν. 3919/2011 σχετικά με την ελεύθερη πρόσβαση και την άσκηση του επαγγέλματος, κατά τα ανωτέρω.

Η Γνωμοδότηση εκδόθηκε την 6η Μαρτίου 2017.

86 Βλ. και Γνωμοδότηση 156/2012 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Παράρτημα

1. Δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης και Χορού, σύμφωνα με το άρθρο 1 των π.δ. 370/1983[87] και 372/1983[88], όπως ισχύουν[89]:

Αν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο:

α) Πιστοποιητικά ή αποδεικτικά σπουδών.

β) Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου[90].

γ) Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή συνεπαγόμενη έκπτωση για τους δημοσίους υπαλλήλους[91].

δ) Υπεύθυνη δήλωση ότι έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή (για άρρενες πολίτες κράτους μέλους της ΕΕ εκτός της Ελλάδος) ότι στη χώρα της οποίας έχει την ιθαγένεια δεν προβλέπεται υποχρεωτική στρατιωτική θητεία[92].

ε) Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν είναι δημόσιος υπάλληλος ή υπάλληλος νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και ότι δεν καταδικάστηκε με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή συνεπαγόμενη έκπτωση για τους δημοσίους υπαλλήλους.

στ) Υπεύθυνη δήλωση ότι i) απολαμβάνει τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα του πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε. και ii) δεν τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη iii) δεν έχει πτωχεύσει [93].

ζ) Κάτοψη του κτιρίου της Σχολής (αιθουσών) και υπεύθυνη δήλωση αντοχής του από (2) πολιτικούς Μηχανικούς, για τη στατική του επάρκεια. Επιτρεπτό βάρος 350 Kg/m^2 τουλάχιστον[94].

η) Αντίγραφο της άδειας του κτίσματος και σε περίπτωση νομιμοποιουμένου αυθαιρέτου «οριστικό τίτλο μη κατεδαφίσεως» του ν. 720/1977, όπως έχει συμπληρωθεί ή τροποποιηθεί μεταγενέστερα η απόφαση νομιμοποίησης του α.ν. 410/1968.

θ) Εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της Σχολής, ο οποίος εγκρίνεται ταυτόχρονα με τη χορήγηση της αδείας ίδρυσης και λειτουργίας της Σχολής. Ο κανονισμός τοιχοκολλάται ώστε οι σπουδαστές να γνωρίζουν κάθε στιγμή τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματά τους.

Αν ο αιτών είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου ή Εταιρία, υποβάλλεται το Καταστατικό του νομικού προσώπου και τα δικαιολογητικά της προηγουμένης παραγράφου για τον οριζόμενο από αυτά εκπρόσωπο.

2. Δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Κινηματογραφίας-Τηλεόρασης, σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 64/2009[95], όπως ισχύει

Αν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο:

α) Τίτλος Σπουδών που παρέχει δικαίωμα διορισμού στη θέση καθηγητού κυρίου μαθήματος στη Σχολή.

---

87 «Κανονισμός οργάνωσης και λειτουργίας Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης (τμήμα υποκριτικής)». Βλ. ΦΕΚ 130/Α/22.9.1983.

88 «Οργάνωση- Λειτουργία Ανωτέρων σχολών χορού» (ΦΕΚ 131/Α/23.9.1983).

89 Σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/107291/9.11.2011 «Διεκπεραίωση και απλούστευση της διοικητικής διαδικασίας χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ανωτέρων Σχολών δραματικής Τέχνης και Ανωτέρων Σχολών Χορού μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης», η διοικητική διαδικασία της συγκέντρωσης των δικαιολογητικών μπορεί να διεκπεραιώνεται και μέσω Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης.

90 Βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107291/9.11.2011 το εν λόγω φωτοαντίγραφο αντικατέστησε το πιστοποιητικό γέννησης.

91 Βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107291/9.11.2011 η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το αντίγραφο δελτίου ποινικού Μητρώου.

92 Βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107291/9.11.2011 η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το αντίγραφο φύλλου στρατολογικού μητρώου ή νόμιμης απαλλαγής τους από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις.

93 Βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107291/9.11.2011 η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το πιστοποιητικό ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει κηρυχθεί σε απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή πτώχευση.

94 Το άρθρο 2 του π.δ. 370/1983 καθορίζει τις προϋποθέσεις για τις κτιριολογικές εγκαταστάσεις των Ανώτερων Σχολών Δραματικής Τέχνης. Τα κτίρια, στα οποία στεγάζονται και λειτουργούν Ανώτερες Σχολές Δραματικής Τέχνης, πρέπει να έχουν τις εξής προϋποθέσεις: Α. Αναφορικά με τις αίθουσες διδασκαλίας: 1. Οι αίθουσες διδασκαλίας θα είναι τουλάχιστον τρεις, μία για κάθε τάξη μαθητών και το συνολικό εμβαδόν της σχολής να είναι τουλάχιστον 150 m^2. 2. Σε κάθε μαθητή θα αντιστοιχεί χώρος τουλάχιστον 2,5 m^2 για κάθε αίθουσα. 3. Ελάχιστο ύψος των αιθουσών διδασκαλίας 2,80 μ. 4. Οι πόρτες κάθε αίθουσας να ανοίγουν προς τα έξω, 5. Οι αίθουσες διδασκαλίας να μη βρίσκονται σε υπόγειο χώρο, εκτός εάν διαθέτουν τις προδιαγραφές του θεάτρου και σχετική άδεια. 6. Ο φωτισμός και ο αερισμός κάθε αίθουσας να είναι επαρκής και η Σχολή να πληροί τους όρους υγιεινής. Επίσης να υπάρχει φωτισμός ασφαλείας σε περίπτωση διακοπής του τεχνητού φωτισμού (ηλεκτρικού ρεύματος). 7. Δεν επιτρέπεται ο χώρος των αιθουσών να είναι υγρός και κρύος. Επίσης δεν επιτρέπεται η χρήση ευφλέκτων υλών για διακόσμηση των αιθουσών καθώς και των υπολοίπων χώρων της Σχολής. Β. Η Σχολή να έχει: 1. Γραφείο Καθηγητών, 2. Αίθουσα αναμονής, 3. Έξοδο κινδύνου με πινακίδες προσανατολισμού της, 4. Τουαλέτες που να ανταποκρίνονται στους όρους υγιεινής και να διαθέτουν νιπτήρες και ντους, 5. Πυροσβεστήρες σε εμφανή σημεία και σε ύψος ασφαλείας, 6. Χώρο για αποδυτήρια ανάλογα με τον αριθμό σπουδαστών κάθε Σχολής, 7. Φαρμακείο με τα είδη πρώτων βοηθειών, 8. Όργανα διδασκαλίας: α) Πιάνο ή συναφές όργανο για την αρτιότερη διδασκαλία και εκμάθηση του μαθήματος της μουσικής, β) Μαγνητόφωνο, γ) Βιβλιοθήκη, με τα απαραίτητα βιβλία που θα βοηθούν τον σπουδαστή στην εκπαίδευσή του και η οποία θα καλύπτει επαρκώς τη διδασκαλία των μαθημάτων, δ) Μπάρα, η οποία θα υπάρχει στην αίθουσα ή στις αίθουσες που θα χρησιμοποιηθούν για το μάθημα της Κινησιολογίας, ε) Χώρος για τη διδασκαλία της Υποκριτικής κατάλληλα διαμορφωμένο, στ) Προαιρετικά σύστημα VIDEO (κάμερα, μαγνητοσκόπιο, MONITOR). Σύμφωνα με το υπ’ αριθ. πρωτ. 35006/10.4.2012 έγγραφο του ΥΠΠΟ, η οικεία Περιφέρεια ελέγχει τα δικαιολογητικά του κτιρίου, συγκροτεί την επιτροπή που πραγματοποιεί την αυτοψία και μεταβιβάζει τα δικαιολογητικά του Ιδρυτή και του Διευθυντή Σπουδών στη Διεύθυνση Θεάτρου και Χορού του ΥΠΠΟ προκειμένου να γίνει η σχετική γνωμοδότηση της Επιτροπής Ανωτέρων Σχολών του αρθ. 25 του ν. 1158/1981.

95«Ανώτερες Σχολές Κινηματογραφίας-Τηλεόρασης». Βλ. ΦΕΚ 85/Α/1.9.2009.

β) Πιστοποιητικό γέννησης από το οποίο προκύπτει η ιθαγένεια ή αντίστοιχη βεβαίωση εκδιδόμενη από Κράτος - Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την οποία προκύπτει η ιθαγένεια του αιτούντος.

γ) Υπεύθυνη Δήλωση στην οποία θα αναφέρεται ότι δεν έχει καταδικαστεί για κανένα αδίκημα που αποτελεί κώλυμα για διορισμό σε δημόσια θέση, ότι δεν έχει απολυθεί από το Δημόσιο για ανεπάρκεια εκπλήρωσης των καθηκόντων του ή για ασυμβίβαστη προς το έργο του διαγωγή, λόγω έλλειψης ήθους, ότι δεν είναι Δημόσιος Υπάλληλος ή Υπάλληλος Ν.Π.Δ.Δ. και ότι δεν του έχει επιβληθεί η ποινή της οριστικής άρσης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Σχολής Καλλιτεχνικής Εκπαίδευσης.

δ) Πλήρες Αντίγραφο δελτίου Ποινικού Μητρώου.

ε) Πιστοποιητικό Στρατολογικής Κατάστασης Τύπου Α` ή νόμιμης απαλλαγής από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις.

στ) Πιστοποιητικό περί μη θέσεως σε δικαστική συμπαράσταση ή περί μη κηρύξεως σε πτώχευση.

ζ) Αντίγραφο της άδειας του κτίσματος, θεωρημένο από το Αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο και σε περίπτωση νομιμοποιούμενου αυθαιρέτου, του προβλεπόμενου, από το νόμο, τίτλου νομιμοποιήσεως[96].

η) Θεωρημένη από την Πολεοδομία κάτοψη του κτιρίου της σχολής (αιθουσών), φύλλο παραδοχής φόρτισης από τη στατική μελέτη της άδειας και θεωρημένη τομή του κτιρίου στην θέση του κλιμακοστασίου.

θ) Στην περίπτωση νομιμοποιημένου αυθαιρέτου για τη συγκεκριμένη χρήση υποβάλλεται Υπεύθυνη Δήλωση από δύο (2) Πολιτικούς Μηχανικούς για τη στατική επάρκεια του κτιρίου με ελάχιστη φέρουσα ικανότητα 350 kg/m^2.

ι) Στην περίπτωση που η άδεια ή η νομιμοποίηση δεν αναφέρεται στην χρήση του κτίσματος ως εκπαιδευτηρίου, υποβάλλεται αντίγραφο της άδειας αλλαγής χρήσης από την Πολεοδομία.

ια) Βεβαίωση της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας ότι έχουν ληφθεί τα κατάλληλα μέτρα πυρασφάλειας και πυροπροστασίας στο κτίριο του εκπαιδευτηρίου.

ιβ) Υπεύθυνη δήλωση από διπλωματούχο ηλεκτρολόγο μηχανικό για την ασφάλεια και την καταλληλότητα της ηλεκτρικής εγκατάστασης, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

ιγ) Υπεύθυνη δήλωση από διπλωματούχο ηλεκτρολόγο μηχανικό για την πλήρωση των προϋποθέσεων ασφαλείας του εξοπλισμού, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

3. Δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ερασιτεχνικής Σχολής Χορού, σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. 457/1983[97], όπως ισχύει καθώς και με την κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011[98]:

α) Αποδεικτικά των σπουδών τους, ή της καλλιτεχνικής και διδακτικής σταδιοδρομίας τους στο χορό.

β) Επικυρωμένο φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου[99] και πιστοποιητικό υπεύθυνη δήλωση ότι i) απολαμβάνει τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα του πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε. και ii) δεν τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη iii) δεν έχει πτωχεύσει [100].

---

96 Το άρθρο 2 του π.δ. 64/2009 καθορίζει τις προϋποθέσεις για τις κτιριολογικές εγκαταστάσεις των Σχολών. Τα κτίρια, εφόσον λειτουργήσουν μόνο τα προβλεπόμενα από τη περίπτωση γ της παραγράφου 4 του άρθρου 4 του ν. 1158/1981 τρία υποχρεωτικά Τμήματα, θα πρέπει να έχουν συνολικό εμβαδόν τουλάχιστον 1.100 τ.μ. και να διαθέτουν:

α. Αίθουσες διδασκαλίας.

β. Γραφείο καθηγητών.

γ. Αίθουσα αναμονής.

δ. Αίθουσα προβολής χωρητικότητας 30 τουλάχιστον ατόμων.

ε. Βιβλιοθήκη, η οποία θα στεγάζεται σε αίθουσα της σχολής εβδομήντα τετραγωνικών μέτρων (70 τ.μ.) τουλάχιστον, που θα περιλαμβάνει τουλάχιστον τέσσερα αντίγραφα από το κάθε βιβλίο που θα διδάσκεται στη σχολή.

στ. Ενιαίο Κινηματογραφικό και Τηλεοπτικό στούντιο, 200 τ.μ. τουλάχιστον και ύψους 5 μέτρων τουλάχιστον πλήρως εξοπλισμένο.

ζ. Τρεις (3) αίθουσες - εργαστήρια με τουλάχιστον δώδεκα (12) θέσεις εργασίας η καθεμία, ως ακολούθως: ένα εργαστήριο ηλεκτρονικής επεξεργασίας της εικόνας, ένα εργαστήριο ηχητικού μιξάζ και ένα εργαστήριο σκηνογραφίας - ενδυματολογίας με τραπέζια και καρέκλες.

η. Έξοδο κινδύνου με πινακίδες προσανατολισμού της.

θ. Τουαλέτες που θα ανταποκρίνονται στους όρους υγιεινής και στον αριθμό των σπουδαστών και θα διαθέτουν νιπτήρες.

ι. Πυροσβεστήρες σε εμφανή σημεία και σε ύψος ασφαλείας, τοποθετημένους σύμφωνα με τις υποδείξεις της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

ια. Φαρμακείο με τα είδη πρώτων βοηθειών.

ιβ. Φωτισμό ασφαλείας στην είσοδο, τον διάδρομο, την έξοδο και την κατάληξη του κλιμακοστασίου.

2. Κάθε Τμήμα της Σχολής πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον τρεις (3) αίθουσες διδασκαλίας, μια (1) για κάθε έτος σπουδών. Σε κάθε μαθητή αναλογεί χώρος τουλάχιστον 2,5 τ.μ. σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας, το ελάχιστο ύψος των αιθουσών διδασκαλίας είναι τουλάχιστον 2.70 μ, οι πόρτες κάθε αίθουσας ανοίγουν προς τα έξω και οι αίθουσες διδασκαλίας δεν θα βρίσκονται σε υπόγειο χώρο.

3. Ο φωτισμός και ο κλιματισμός κάθε αίθουσας να είναι επαρκής και να πληρούνται οι όροι υγιεινής. Δεν επιτρέπεται η χρήση εύφλεκτων υλών για τη διακόσμηση των αιθουσών και των υπόλοιπων χώρων της Σχολής.

4. Τα κιγκλιδώματα εξωστών ή κλιμακοστασίων να έχουν ύψος τουλάχιστον 1.10 μ. και οι σκάλες ελεύθερο ύψος τουλάχιστον 1,80 μ.

5. Η πρόσβαση στη Σχολή και στους χώρους της να είναι δυνατή σε Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ).

97 «Οργάνωση και Λειτουργία Ανωτέρων Σχολών Χορού». Βλ. ΦΕΚ 131/Α/23.9.1983.

98 Σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011 «Διεκπεραίωση και απλούστευση της διοικητικής διαδικασίας χορήγησης άδειας ίδρυσης και λειτουργίας ερασιτεχνικών Σχολών Χορού μέσω των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης», η διοικητική διαδικασία της συγκέντρωσης των δικαιολογητικών μπορεί να διεκπεραιώνεται και μέσω Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών που λειτουργούν ως Ενιαία Κέντρα Εξυπηρέτησης.

99 Βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011 το εν λόγω φωτοαντίγραφο αντικατέστησε το πιστοποιητικό γέννησης.

100 Βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011 η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το πιστοποιητικό ότι ο ενδιαφερόμενος δεν έχει κηρυχθεί σε απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη ή πτώχευση.

γ) Πλήρες αντίγραφο του δελτίου ποινικού τους μητρώου[101].

δ) Υπεύθυνη δήλωση ότι έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή (για άρρενες πολίτες κράτους μέλους της ΕΕ εκτός της Ελλάδος) ότι στη χώρα της οποίας έχει την ιθαγένεια δεν προβλέπεται υποχρεωτική στρατιωτική θητεία[102].

ε) Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν είναι δημόσιοι υπάλληλοι ή υπάλληλοι Ν.Π.Δ.Δ. ή δεν έχουν απολυθεί από Δημόσια Υπηρεσία για ανεπάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους ή ασυμβίβαστη με το έργο τους διαγωγή, που αναφέρεται στην έλλειψη ήθους.

στ) Κάτοψη των αιθουσών της Σχολής και υπεύθυνη δήλωση δυο Πολιτικών Μηχανικών για την αντοχή του κτιρίου και τη στατική του επάρκεια. Επιτρεπτό βάρος 350 Kg/m^2 τουλάχιστον.

ζ) Πιστοποιητικό άδειας, μη αυθαιρέτου κτίσματος, για το κτίριο ή μέρος αυτού, εφόσον χρησιμοποιηθεί από τη Σχολή.

4. Δικαιολογητικά για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας Ωδείων - Μουσικών Σχολών, σύμφωνα με το άρθρο 1 του π.δ. του β.δ. 16/1966, όπως ισχύει:

Αν ο αιτών είναι φυσικό πρόσωπο:

α) Αποδεικτικά σπουδών και ενδεχομένων λοιπών προσόντων.

β) Φωτοαντίγραφο αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου[103].

γ) Υπεύθυνη δήλωση ότι έχει εκπληρώσει τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή έχει νόμιμα απαλλαγεί από αυτές, ή (για άρρενες πολίτες κράτους - μέλους της ΕΕ εκτός της Ελλάδος) ότι στη χώρα της οποίας έχει την ιθαγένεια δεν προβλέπεται υποχρεωτική στρατιωτική θητεία[104].

δ) Υπεύθυνη δήλωση ότι απολαμβάνει τα αστικά και πολιτικά δικαιώματα του πολίτη κράτους - μέλους της Ε.Ε., ii) δεν τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη και iii) δεν έχει παραπεμφθεί σε ποινική δίωξη για πλημμέλημα ή κακούργημα με απευθείας κλήση ή βούλευμα την τελευταία πενταετία και δεν έχει ασκηθεί σε βάρος του ποινική δίωξη από την εισαγγελική αρχή του τόπου κατοικίας του ούτε από άλλη εισαγγελική αρχή της χώρας[105].

ε) Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου, από το οποίο να προκύπτει ότι ο αιτών δεν έχει καταδικασθεί τελεσίδικα για λιποταξία, ή σε οποιαδήποτε ποινή για κακούργημα, κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, εκβίαση, πλαστογραφία, απιστία δικηγόρου, δωροδοκία, καταπιέσει, απιστία, παραβίαση καθήκοντος, έγκλημα κατά των ηθών και συκοφαντική δυσφήμιση.

στ) Παράβολο καταβολής στο Δημόσιο Ταμείο χρηματικού ποσού για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του ιδρύματος, το οποίο καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας.

ζ) Υπεύθυνη δήλωση ότι ο αιτών δεν τελεί υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη και ότι δεν συντρέχουν τα αναφερόμενα στο αρθρ. 3 του εν λόγω βασιλικού διατάγματος κωλύματα και ασυμβίβαστα.

Σε περίπτωση που ο αιτών είναι Νομικό Πρόσωπο, στην αίτηση της άδειας επισυνάπτονται τα κάτωθι δικαιολογητικά:

α) Αντίγραφο του καταστατικού του αιτουμένου την ίδρυση του ιδρύματος Νομικού Προσώπου.

β) Αντίγραφο της πράξης του Διοικητικού Συμβουλίου περί ανάθεσης της διοίκησης του Ιδρύματος σε Επιτροπή, αποτελούμενη από μέλη του σωματείου ή των διοικούντων το νομικό πρόσωπο, σύμφωνα με απόφαση του Νομικού Προσώπου ή της επιτροπής διοίκησης του Ιδρύματος.

γ) Παράβολο καταβολής στο Δημόσιο Ταμείο χρηματικού ποσού για τη χορήγηση άδειας ίδρυσης και λειτουργίας του ιδρύματος, το οποίο καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας.

δ) Τα δικαιολογητικά που προβλέπονται για τα Φυσικά Πρόσωπα αναφορικά με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή της τυχόν συσταθείσης προς διοίκηση του ιδρύματος Επιτροπής.

Αντίστοιχα, σε περίπτωση που ο αιτών είναι Δήμος ή Κοινότητα, στη σχετική αίτηση ίδρυσης επισυνάπτονται τα κάτωθι δικαιολογητικά[106]:

α) Αντίγραφο της πράξης του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου περί ανάθεσης της διοίκησης του Ιδρύματος σε τριμελή επιτροπή αποτελούμενη εκ μελών του Συμβουλίου ή δημοτών, και

β) Πάντα τα υπό της παρ. 3 του παρόντος άρθρου προβλεπόμενα δικαιολογητικά για τα μέλη της διοικητικής επιτροπής, με εξαίρεση το παράβολο καταβολής Δημοσίου Ταμείου από το οποίο απαλλάσσονται οι Δήμοι και οι Κοινότητες.

Η Γνωμοδότηση και το συνημμένο σε αυτή παράρτημα να δημοσιευθούν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΤΣΑΚΗΣ

101 Σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011 το εν λόγω δελτίο αναζητείται αυτεπάγγελτα από την Υπηρεσία.

102 Βάσει της κοινής υπουργικής απόφασης ΥΠΠΟΤ/107296/9.11.2011 η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το πιστοποιητικό στρατολογικής καταστάσεως Τύπου Α ή νόμιμης απαλλαγής τους από τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις.

103 Σύμφωνα με την υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/οικ. 38573/1216/31.3.2011 (ΦΕΚ 693/ Β΄/29.4.2011), παρ. 2, εδάφ. Β, η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το πιστοποιητικό Δήμου ή Κοινότητας.

104 Σύμφωνα με την υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/οικ. 38573/1216/31.3.2011 (ΦΕΚ 693/ Β΄/29.4.2011), παρ. 2, εδάφ. Β, η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το πιστοποιητικό στρατολογίας.

105 Σύμφωνα με την υπουργική απόφαση ΥΠΠΟΤ/οικ. 38573/1216/31.3.2011 (ΦΕΚ Β΄693/29.4.2011), παρ. 2, εδάφ. Β, η εν λόγω υπεύθυνη δήλωση αντικατέστησε το Πιστοποιητικό της εισαγγελίας Πλημμελειοδικών.

106 Προκειμένου περί ιδρύσεως μουσικού εκπαιδευτικού ιδρύματος, στην αίτηση επισυνάπτεται και βεβαίωση της Τράπεζας της Ελλάδος στην οποία να εμφανίζεται κατάθεση, για το σκοπό αυτό, ποσού το οποίο να καλύπτει, τουλάχιστον για ένα εξάμηνο, τις δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού του προς ίδρυση ιδρύματος.

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, **έχει το Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (ν. 3469/2006, Α΄ 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση **απλού** ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ’ εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ
Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)
Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)
Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)
Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

